

A polgári képzelet: Politikai kultúra a kortárs amerikai városokban

Gianpaolo Baiocchi, Elizabeth A. Bennett, Alissa Corder, Peter Taylor Klein, Stephanie Savell

Készült az Amerikai Politikatudományi Társaság 2013. évi éves ülésén való előadásra, 2013. augusztus 29-szeptember 1., 2013. augusztus 29-szeptember.

© Copyright by the American Political Science Association

A szerzőkről

Gianpaolo Baiocchi a szociológia docense és az állampolgári szerepvállalás igazgatója a New York-i Egyetem Gallatin Schooljában, ahol a Urban Democracy Lab kezdeményezést is vezeti. Városokkal, civil társadalommal, kritikai elmélettel és etnográfiai módszerekkel kapcsolatos kutatásokat végez és ír. Másik jelenlegi munkája Ernesto Ganuzával együtt egy etnográfiai beszámoló a polgári részvételről szóló elképzelések utazásáról.

Elizabeth A. Bennett a Coloradói Állami Egyetem Méltányos és Alternatív Kereskedelmi Központjának kutatási munkatársa és stratégiai partnerségek igazgatóhelyettese, valamint a Brown Egyetem politológia szakának doktorjelöltje. Disszertációjában azt vizsgálja, hogy az észak-déli egyenlőtlenséget hogyan kérdőjelezzik meg, illetve hogyan szilárdítják tovább a társadalmi vállalkozások, a globális társadalmi mozgalmak és a nemzetközi nem kormányzati szervezetek. Kutatási programja a globális magánirányítás, a méltányos kereskedelem, az etikus ellátási lánc menedzsment és az élelmiszer-politika területére terjed ki. Bennett számos fejezet és cikk szerzője, köztük a méltányos kereskedelem címkézésének első története.

Alissa Corder a Whitman College szociológia adjunktusa. Szociológiából 2013-ban doktorált a Brown Egyetemen. Kutatási területe a környezetszociológia, a kockázat szociológiája, a környezeti egészség és etika, valamint a nyilvánosság bevonása a tudományos és politikai döntéshozatalba. Jelenleg egy könyv kéziratán dolgozik, amely a tudomány, a szabályozás, az aktivizmus és az ipari döntéshozatal metszéspontjait vizsgálja a környezeti egészségügyi kockázatokkal és a vegyi anyagoknak való fogyasztói kitettségével kapcsolatban.

Peter Taylor Klein a Brown Egyetem szociológia szakán doktorál. Kutatásai a politikai folyamatok és az egyesületi élet, a fejlesztési diskurzusok és a környezeti konfliktusok metszéspontjaira összpontosítanak. Disszertációjában etnográfiai szemszögből vizsgálja a braziliai Amazonas vidékén a Belo Monte gát építése körüli helyi vitákat, elemezve a civil társadalom követeléseit és az állam válaszait a gyorsan változó társadalmi és környezeti táj kontextusában.

Stephanie Savell a Brown Egyetem antropológia szakán doktorál. Kutatási területe a mindennapi erőszak, a közbiztonság és a jogokon alapuló aktivizmus a marginalizált városi területeken. Disszertációs kutatásában egy militarizált rendőri programot és annak következményeit vizsgálja Rio de Janeiro *faveláinak* szegényei számára, miközben a város a 2014-es világbajnokság és a 2016-os olimpia megrendezésére készül. Kutatásai mellett Stephanie az Egyesült Államokban és Brazíliában különböző projektek, partnerségek és kötelezettségvállalások révén hidat képez a tudomány és a gyakorlat között.

Absztrakt

Az emberek a politikai spektrum minden részén folyamatosan és aktívan részt vesznek a jobb társadalomról és politikai rendszerről való gondolkodásban. A szerzők ezt a dinamikus jelentésalkotási folyamatot vizsgálják a városi szintű polgári szerepvállalás egy éven át tartó, együttműködésen alapuló etnográfijában. Három tudományág - köztük a politikatudomány - társadalomtudósai részt vevő megfigyelésben vettek részt, és interjúkat készítettek hét, egymástól gyökeresen eltérő civil társadalmi szervezettel, amelyek mindegyike politikai változásért dolgozik egyetlen amerikai városban. Minden kutató valamennyi terepen dolgozott, közösen kódolták a terepi jegyzeteket, és közreműködtek a közös írási folyamatban. Ez a tanulmány egy több állami iskola bezárásáról szóló heves vita történetét használja fel annak bemutatására, hogy a polgárok képzelete hogyan alakítja a megértést és a cselekvést a kortárs polgári életben.

A tanulmány bemutatja az "állampolgári képzelet" fogalmát, és elmagyarázza, hogy az állampolgár-állam viszony kognitív térképei hogyan irányítják a politikai részvételt. A "polgári képzelet" az a mód, ahogyan az emberek egyénileg és közösen jobb politikai, társadalmi és polgári környezetet képzelnek el, és ahogyan e jövőképek megvalósításán dolgoznak. Azért használjuk a "polgári" kifejezést, mert olyan képzeletvilág érdekel bennünket, amely a társadalommal foglalkozik, és nem például a jobb életre irányuló egyéni törekvésekkel. Azért használjuk a "képzelet" kifejezést, mert a képzelet olyan dolgokról való gondolkodást jelent, amelyek (még) nem léteznek, és így egy lehetséges jövő létrehozásának aktusa, vagy amit a filozófusok néha poiesisnek neveznek. A polgári képzelet, mint előremutató aktus, tájékoztatja és irányítja a cselekvést, és közvetlenül befolyásolja, hogy az egyének hogyan gondolkodnak a társadalmi problémák diagnosztizálásáról és a társadalmi változások megteremtéséről. A polgári képzelet képlékenysége képlékeny és mozgásban van, állandóan létrejön és újrateremtődik, ahogy az emberek szembesülnek a valósággal, és a változó körülmények között keresik a normatív "jóról" alkotott elképzeléseiket. Ahogy az emberek és a polgári csoportok egy jobb világról alkotnak elképzeléseket, képzeletük arra készíti őket, hogy sajátos és rendkívül változatos módon cselekedjenek.

Az állampolgári képzeletek változatosságát úgy tudjuk értelmezni, hogy megfigyeljük, hogy három erős diskurzuscsoport köré csoportosulnak: az egyenlőtlenséggel való foglalkozás, a szolidaritás előtérbe helyezése és a társadalmi problémák megoldására irányuló kollektív gondolkodás. Először is, egyes polgári elképzelések a társadalmi hatalom egyenlőtlen elosztása elleni küzdelem szükségessége köré csoportosulnak. Az ilyen képzelettel rendelkező egyének és szervezetek úgy látják, hogy helyi szinten cselekedve hozzájárulnak a rendszerszintű társadalmi egyenlőtlenségek elleni sokkal szélesebb körű küzdelemhez, és az igazságtalanság által leginkább érintettek véleményét, hangját és cselekvését helyezik előtérbe. A polgári képzelet második típusa a közösségi szolidaritás előmozdításának gondolata köré csoportosul, követeléseket támasztva az emberek összefogása, a közösségi érzés és a kollektív kultúra fejlesztése, valamint a városrészek és a helyi terek megerősítése érdekében. A harmadik típus köré az a meggyőződés csoportosul, hogy az emberek egyszerűen összejövetelükkel és kommunikációjukkal kreatív megoldásokat tudnak létrehozni a társadalmi problémákra. Azt

állítjuk, hogy a mások polgári képzeletének meghallgatása egy módja annak, hogy tisztán lássuk az elkötelezett polgárok és polgári csoportok inspirációit, tetteiket és buktatóikat. Ez a politikai kultúra megértésének, a polgári élet vizsgálatának, a demokrácia működésének tanulmányozásának eszköze.

Köszönetnyilvánítás

S

Köszönetet mondunk a Brown Egyetemnek, a házigazda intézményünknek. Bár nem kaptunk közvetlen támogatást a Browntól a munkánkhoz, az egyetem élénk szellemi kontextust biztosított, amely sok tekintetben alakította beszélgetéseinket. Stephanie IGERT/NSF ösztöndíjat kapott a Graduate Program for Development-től, amely két évnyi kutatást és írást támogatott. Gianpaolo egy féléves ösztöndíjat kapott a Pembroke Center for Teaching and Research on Women-től, amikor a kutatás elkezdődött, és egy féléves ösztöndíjat a Cogut Center for the Humanities-től az írás során; mindkét lehetőség csökkentette a tanítási terheket és intellektuális beszélgetést biztosított.

A kutatás alakuló pillanataiban felbecsülhetetlen értékű tanácsokat kaptunk a "kutatási tanácsunktól": Marcy Brink-Danan, Sharon Krause, Catherine Lutz, Keith Morton és Corey Walker. A Brownnál hálásak vagyunk Tatiana Andia, Diana Graizbord és Michael Rodríguez Muñiz meglátásaiért és bátorításáért is. Felbecsülhetetlen értékű volt a Javier Auyeroval tett délutáni látogatásunk és közös munkánk, valamint Claudio Bezcry kritikus, de megerősítő visszajelzése. Írásunknak nagy hasznára váltak a két műhelymunka során összegyűjtött javaslatok: az egyiket a University of Georgia Political Ethnography Workshopján tartottuk, ahol Becca Hanson, Pablo Lapegna és David Smilde adott visszajelzést; a másikat a São Paulo-i Egyetem politikai társadalom és kollektív cselekvés munkacsoportjában, ahol Domitila Caires, Adrian Gurza Lavalle és José Swazko adott visszajelzést. Hasonlóképpen javították munkánkat az Amerikai Szociológiai Társaság, a Keleti Szociológiai Társaság és a Nyugati Politikatudományi Társaság ülésein összegyűjtött kérdések és észrevételek. E tekintetben külön köszönet illeti Caroline Lee-t és Edward Walkert. Rendkívül hálásak vagyunk azoknak is, akik véleményezték munkánkat: Claudio Bezcry (ismét), Nina Eliasoph, Pablo Lapegna, Peter Levine és Michael Schudson. Természetesen érvényes a szokásos kizáró nyilatkozat: minden hiba és mulasztás a mi felelősségünk.

Végezetül a legnagyobb adósságunk azoknak az embereknek szól, akik beengedtek minket a tárgyalótermeikbe és a nappaliikba, helyet adva elfoglalt időbeosztásukban és rohanó életükben, hogy megosszák velünk álmaikat, ötleteiket, aktivizmusukat és tudásukat. Ha időnként skeptikusnak is érezték kíváncsiságunkat, vagy belefáradtak tolokodásunkba, akkor végtelenül türelmesek és nagylelkűek voltak, továbbra is beengedtek minket, és így olvasóinkat is, egy jobb város és egy jobb polgári élet új vízióinak kialakításában szerzett tapasztalataikba. Nem említjük őket név szerint, de reméljük, hogy vágyaikat jól reprezentálnak, szavaikat és tetteiket pontosan leírtnak, elemzésünket pedig értelmesnek találják.

Röviddel hivatalba lépése után Angel Taveras polgármester, a fiatal ügyvédből lett politikus azt javasolta a providence-i iskolaszéknek, hogy a súlyos költségvetési válság kezelése érdekében zárjanak be több iskolát. Ez a bejelentés meglepte a lakosokat, és csalódást okozott a polgármester számos támogatójának. Egy sor nyilvános meghallgatást tartottak, hogy a providence-i lakosok közvetlenül az iskolatanácsnak mondhassák el véleményüket. Ezekon a találkozókön számos valószínűtlen szövetséges - köztük a terepszemléink többsége, szülők, tanárok szervezetei és köztisztviselők - találta magát, akik egy közös cél érdekében dolgoztak együtt. A közösség tagjai egyenként mikrofonba beszélve - vagy a közönségből soron kívül kiabálva - komolyan próbáltak érvelni az iskolaszéknek, és arra kérték őket, hogy szavazzanak nemmel a bezárásokra, és mentsek meg az iskolákat.

Az egyik ilyen találkozón üdvözöltük a FIGHT és a Parkside Coalition aktivistáit, és helyet foglaltunk a YAK tagjai mellett. Az érzelmek magasra csaptak, és a polgárok már most kiábrándultnak tűntek a folyamatból. "Azért tartják ezeket a találkozókot, hogy kipipálhassanak dolgokat a listájukról. Legálisan kell megtartaniuk ezeket a találkozókot, elmondaniuk nekünk a kívánt információkat, és úgy tenniük, mintha ez egy igazi közösségi találkozó lenne" - jegyezte meg valaki az asztalunknál. "Közösségi találkozóznak nevezik ezt, de nem akarják igazán meghallgatni a közösséget" - vigyorgott Darnell, a YAK vezetője.

Az iskolaszék egyik tisztviselője a város pénzügyi gondjairól és az iskolakörzet tervéről szóló tények és számadatok ismertetésével kezdte az ülést, majd megnyitotta a szót a nyilvános hozzászólások előtt. Több tucatnyian osztották meg történeteiket és véleményüket, és mindannyian a "nemmel" való szavazásra buzdítottak. Néhányan azt állították, hogy a tervezett bezárások aránytalanul nagy mértékben érintik a színes bőrű diákokat. Mások azzal érveltek, hogy a bezárások megzavarják az egyes iskolák közösségi érzését. Az ülés végén maga a polgármester vette át a mikrofont. Az ellenséges közönséggel szemben megkérdezte, hogy Providence lakói azt hiszik-e, hogy ő valóban be akarja zárni az iskolákat, és elmagyarázta,

hogy nincsenek könnyű megoldások.

megoldások a költségvetési válságra. Megvédte, hogy a lezárásról szóló döntéshozatali folyamat átlátható és nyílt, és hangsúlyozta, hogy meg akarja hallgatni az emberek ötleteit.

Taveras polgármester még abban a hónapban egy másik nyilvános ülésen megerősítette ezt az érzést: "Ezek nem politikai döntések. Ha én politizálni próbálnék, gondolják, hogy ezt tenném? Egy pillanatig se higgyék, hogy nem érdekel. Ez a legnehezebb dolog, amit valaha is meg kellett tennem". A polgárok cinikus megjegyzései folytatódtak, de az általános hangnem kezdett megváltozni, mivel óvatos reménykedés jelentkezett. Végül is az a tény, hogy az iskolaszék, a polgármester és a városi tisztviselők meghallgatták a lakossági észrevételeket, jelentett valamit, nem igaz? Még Darnell is, akinek szkepticizmusa az első meghallgatások során nem is lehetett volna kifejezettebb, azt mondta, hogy úgy érzi, az iskolaszék meghallgatja a nagyszámú embert, akik minden egyes meghallgatáson a tervezett bezárások ellen tanúskodtak. Talán az iskolaszék az ő részvételükkel meggyőzhető lenne, hogy a polgármester által javasolt intézkedés ellen szavazzon.

Néhány aggódó providence-i lakos számára ez egy lehetőség volt arra, hogy harcoljanak a meggyőződésükért és a gyakorlatban is megvalósítsák az eszméiket. A FIGHT egyik tagja a terem hátsó részében lévő helyéről szólt az iskolatanács tagjaihoz, akik a tömeg felett egy általános iskolai színpadon ültek. "Hallottátok a változást, az emberek kifejezik a véleményüket... ez a demokrácia! Nem tudom, hogyan szavazhatnak az iskolák bezárásáról, amikor látják a demokráciát működés közben!" - kiabálta a legnagyobb hangerővel. "Így néz ki a demokrácia... itt" - kiáltotta egy másik férfi, és a zsúfolásig megtelt előadóterem felé mutatott. A teremben lévő FIGHT-tagok skandalásba kezdtek: "Mutasd meg, hogy néz ki a demokrácia!" - kiáltották néhányan. "Így néz ki a demokrácia!" - válaszolták mások. Ezekben a pillanatokban ezek az aktivisták úgy érezték, hogy az emberek meghallgatásra találnak. Természetesen a soron kívüli kiabálást és az időnként ellenséges hangnemet nem mindenki értékelte.

Más aktivisták számára kevésbé volt fontos, hogy az iskolák nyitva maradnak-e vagy bezárnak, mint az, hogy az iskolabezárási vita teret nyitott a polgárok és az állam közötti párbeszédnek. Az Engage például "Költségvetés és sör" címmel tartott egy kapcsolódó rendezvényt. Ez volt az egyik állomása a polgármester "Fiskális őszinteség turnéjának", egy olyan találkozássorozatnak, amelynek célja, hogy elmagyarázza a nyilvánosságnak, miért van Providence-ben ilyen súlyos költségvetési válság. A rendezvényen az egyik résztvevő nyilvánosan megjegyezte, hogy a költségvetés ismertetése szerint az iskolákat be fogják zárni, ám szerinte ezt a döntést még nem hozta meg az iskolaszék. A polgármester megerősítette, hogy ez így van, de kifejtette, hogy felhívta az iskolaszéket, és sürgette őket, hogy szavazzák meg a bezárásokat, annak ellenére, hogy a közvélemény nagy nyomást gyakorolt rájuk, hogy ne szavazzanak. Néhány jelenlévő ezt követően konkrét információkat kért a polgármestertől, míg mások témát váltottak. Moderátorként az Engage tagjai nem voltak érdekeltek abban, hogy az eseményből egy újabb, az iskolákért folytatott érdekérvényesítő találkozót csináljanak. Az est végén az Engage tagjai állva tapsolták meg Taveras polgármestert. Nem sokkal később a helyi újságban megjelent, hogy a találkozó kiváló példája volt a "másfajta" és "vonzóbb" nyilvános viták összehívásának. Az Engage számára a viták megtartásának, a párbeszédre való felhívásnak és az ötletek megosztásának folyamata figyelemre méltó siker volt - függetlenül a viták kimenetelétől.

2011. április 28-án az iskolatanács egy középiskola előadótermének színpadán gyűlt össze, hogy egy utolsó előadást hallgasson meg egy iskolai tisztviselőtől, meghallgasson egy utolsó nyilvános hozzászólást, és szavazzon hat iskola sorsáról. Az előadóterem zsúfolásig megtelt. Az egyik újságíró "az egyik leghevesebb ülésnek" nevezte, amelyen valaha is részt vett. Egy teljes hónapnyi ülés után a polgároknak még mindig sok mondanivalójuk volt "Ez baromság!" - kiáltotta valaki, amikor az iskola egyik tisztviselője ismét számadatokat közölt az iskolabezárásokból származó tervezett megtakarításokról. A közönség néhány tagja a

döntéshozatali folyamatról tett tanúvallomást. "Ez az igazi demokrácia - mindannyian kijövünk és meghallgatjuk egymást" - mondta az egyik résztvevő. Mások a közösség felelőségére hivatkoztak: "Az egyetlen módja annak, hogy

A Providence iskolák akkor lesznek jobbak, ha mi megteesszük - nem akkor, ha ezek a fickók [a *testület felé mozdul*] megteszik. Nekünk kell megcsinálnunk!" Több tüntető megzavarta a tárgyalást a "Hé, hé, hé, hé, Taveras polgármesternek mennie kell!" kiáltásokkal.

Végül eljött az idő, hogy a testület szavazzon. Névsorolvasásos stílusban, amikor az egyes iskolák nevét bemondták, minden tanácstagnak "igen"-t (a bezárásra) vagy "nem"-et (a nyitva tartásra) kellett mondania a mikrofonjába. Végigmentek a sorban az egyes iskolák, egy "nem" és egy "igen" kórusban. "Aye." "Aye." "Aye." "Aye." "Igen." A Neighbors Driving Change tagjai a nézőtér hátsó részéből a közönség közepére vonultak, és állva maradtak, de hátat fordítottak a színpadnak. A nézőtéren szinte mindenki felállt és követte a példáját. Az utolsó szavazás után a letaglózott közönség, sokan közülük gyerekek, sokan sírva fordultak az iskolatanács felé. "Szégyen! Szégyen! Szégyen!" - kiabálták. Öklöket pumpálták a levegőbe, és ujjakkal a színpadra mutattak. "Elpazaroltátok az időnket! *Elpazaroltátok az időnket!*"

***

Ezek a jelenetek 2011-ben, néhány hónap alatt játszódtak le Providence-ben, de korántsem egyedülállóak. Az Egyesült Államokban és a történelem során mindenütt olyan ügyek, amelyek az embereket mélyen foglalkoztatják, különböző csoportokat hoztak össze, hogy közös ügyért dolgozzanak. Ez az egyszerű megfigyelés az amerikai polgári élet kultúrájáról szól, és megerősíti az Alexis de Tocqueville-ig (2003[1840]) visszanyúló tudományos gondolatmenetet: Az amerikaiak értékelik a részvételt, az önkéntességet és az egyesületi demokráciát, és ezek a "szív szokásai" inspirálják őket (Bellah et al. 2008[1985]). A providence-i iskolával kapcsolatos találkozásokon a legtöbben az állampolgárság *aktív* változatát értékelték: azt az elképzelést, hogy érdemes és fontos, hogy a polgárok részt vegyenek a közösségeikben és az őket érintő kérdésekben. Valóban, a részvétel megbecsülése szinte általános volt az általunk vizsgált hét polgári csoportban, mint önmagában vett jótétemény és mint az egészséghez elengedhetetlenül fontos dolog.

a demokráciánkat. Providence lakosai azonban továbbra is megosztottak abban, hogy mit és hogyan kellene tenni. Ez fontos kérdéseket vet fel: mit jelent a részvétel, és hogyan értelmezik azt a politikai rendszerrel és a polgári változásokkal kapcsolatban?

A politikai tagadás, a politikától való heves elhatárolódás központi szerepet játszik az amerikaiak polgári szerepvállalásában.¹ A politika világát - akár felülről irányított, korrump, elitérdekeket kiszolgáló vállalkozásnak, akár a leendő választóknak való megfelelés választási stratégiájának, akár a tényleges demokráciát szimuláló látványosságnak tekintik - szennyezettnek és a demokráciával és a közösséggel ellentétesnek tekintik. Másrészt a polgári életet folyamatosan újraértelmezik, mint a politikától elkülönülőt.

A kritikusok ezt a politikától való elfordulást szűk cinizmusnak vagy az apátia kapujának minősítették. Mi nem értünk egyet ezzel a pesszimista értelmezéssel, és ehelyett azt mutattuk ki, hogy a tagadás egy olyan közös nyelv, amely lehetővé tesz bizonyos szövetségeket és elköteleződéseket, ugyanakkor egyfajta vágyakozást is kifejez az autonómabb és demokratikusabb polgári szerepvállalás iránt. Ebben a tanulmányban részletesebben feltárjuk ezeket a vágyakat, feltárjuk kontúrjaikat és ellentmondásaikat, és bemutatjuk, hogyan alakítják és korlátozzák a polgári élet lehetőségeit.

Módszertan

Bár a kvantitatív felmérési kutatások dokumentálták a szkepticizmust és a politikai részvételt, alternatív módszerekre van szükség a mozgásuk, kölcsönhatásuk, működésük és következményeik feltáráshoz (Eisinger 2000). Az etnográfiai módszerek egyedülállóan alkalmasak a politikai gyakorlatok, a politikai élet mindennapi megnyilvánulásainak és a civil társadalomban a cselekvést meglevenítő jelentések vizsgálatára és magyarázatára (Eliasoph és Lichterman 2003; Auyero 2006; Baiocchi és Connor 2008). Az eseményekre való odafigyelés miatt, és mivel lehetővé teszi a

---

¹ Erről lásd Elizabeth A. Bennett, Alissa Corder, Peter Taylor Klein és Gianpaolo Baiocchi, "Disavowing Politics: Civic Engagement in an Era of Political Skepticism" (Polgári elkötelezettség a politikai szkepticizmus korában), *American Journal of Sociology* (2013. november).

a diskurzus, a jelentés és a gyakorlat triangulációja révén a néprajz lehetővé teszi számunkra, hogy leírjuk és elemezzük a politikai tagadás kialakulását, formáit és következményeit.

Megközelítésünk különös figyelmet fordít a szereplők önértelmezésére, ahogyan kialakítják saját verziójukat arról, hogy mit jelent a közjóért dolgozni (Silber 2003). A pragmatikusok felhívása vezérel bennünket, hogy az *embereket komolyan vegyük* erkölcsi lényekként, akik a jóról alkotott elképzelésüket próbálják megvalósítani, és akiknek folyamatosan újra kell igazodniuk a nézeteltérések és a nem egészen megfelelő világ miatt. A pragmatista tudósokhoz hasonlóan minket is kevésbé érdekelnek a normák és értékek, mint amilyeneket egy nagyszabású felmérés során megkérdezhetnénk, mint az emberek erkölcsi *értékelései*. A pragmatizmus abból indul ki, hogy az emberek elsősorban erkölcsi, reflexív ágensek, akik folyamatosan kapcsolatba lépnek a világgal, hogy megvalósítsák a "jó" saját verzióját.² Fontos, hogy ez a perspektíva lehetővé teszi számunkra, hogy elfogadjuk, hogy az emberek különbözőképpen ítélik meg, mi a "jó", hogy tiszteletben tartsuk ezeket a különbségeket, és aztán megvizsgáljuk, hogy ezek a különbségek hogyan befolyásolják azt, ahogyan az emberek értékelik a társadalmat, és hogyan döntenek a részvétel mellett. Azáltal, hogy alaposan megvizsgáljuk, hogy valójában mi alkot egy adott kultúrát, a pragmatikus megközelítés segít kibontani az emberek erkölcsi értékeléseit, hogy Thévenot szavaival élve lássuk, hogyan "a jó és a valóság közösen vesz részt" (2001:68). Így, amennyire csak lehetséges, minimalizáltuk a késztetést arra, hogy előre felállított feltételezéseknek vagy összehasonlításoknak engedjünk. Például arra törekedtünk, hogy az olyan előfeltevéseket, mint "az elitek a politikai szerepvállalást személyes hatalomra és anyagi előnyökre törekvésre használják", vagy "a marginalizált csoportokat a részvétel olyan formáira kényszerítik, amelyek csak arra szolgálnak, hogy lecsillapítsák és elhallgattassák sérelmeiket", levetkőzzük annak megfigyelése és elemzése során, hogy a különböző csoportok hogyan vesznek részt a polgári és politikai életben.

Adatok és módszerek

---

² Itt a pragmatizmust egy elméleti programként kezeljük, bár értelmes különbségek vannak a francia iskola (pl. Laurent Thévenot és kollégái a párizsi Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales erkölcsi és politikai szociológiai központjában) és a kortárs angol nyelvű pragmatisták (pl. Joas 1996) között.

Az adatok gyűjtéséhez új megközelítést dolgoztunk ki a *több helyszínen végzett kollektív etnográfia* új megközelítésére, amelyben több kutató több helyszínen társvizsgálóként jár el, együtt írja a terepi jegyzeteket, és közösen kódol, elemez és ír. Van néhány eset a közösen kutatott és közösen írt etnográfiaakra (pl. Auyero és Swistun 2008). Az együttműködésen alapuló etnográfia azonban gyakrabban jár együtt több kutatóval, akik ugyanazt a társadalmi jelenséget vizsgálják egyedi helyszíneken, és minden egyes helyszínt más-más kutató vizsgál (pl. Holland et al. 2007; Hirsch et al. 2009). Módszerünk kétféleképpen bővíti a gyűjtött adatok mélységét, szélességét és megbízhatóságát. Először is, amikor csak lehetséges, több kutató vett részt ugyanazokon az eseményeken, és mindegyikük hozzájárult egyetlen terepi jegyzetdokumentumhoz. A kutatás ilyen módon történő lefolytatása lehetővé tette számunkra, hogy az eseményeket több szemüvegen keresztül figyeljük meg, növelve adataink megbízhatóságát és javítva a társadalmi világok megragadásának és leírásának képességét (May és Pattillo-McCoy 2000).

Másodszor, egyszerre tudtuk megvizsgálni, hogy a különböző csoportok hogyan reagáltak ugyanazokra az eseményekre. Itt a szimmetria fogalmát (Callon 1986) alkalmaztuk, megkísérelve egységes és agnosztikus elemzési keretet alkalmazni olyan esetekre, amelyeket jellemzően nem együtt vizsgálnak. Ez azt jelentette, hogy különböző küldetésű és társadalmi-gazdasági profilú helyszíneket és különböző háttérű egyéneket választottunk ki, akik a politikai változásokról eltérő elméleteket vallottak. Együttműködő szemléletünk és szimmetrikus megközelítésünk együttesen lehetővé tette, hogy megvizsgáljuk a csoportok közötti és a csoportokon belüli, valamint az egyes tagok közötti eltéréseket és közös vonásokat.

Terepmunkánkat a Rhode Island-i Providence-ben végeztük, amely számos mai amerikai város közös jellemzője: faji sokszínűség, posztindusztriális gazdasági átalakulás, költségvetési válságok és szociális problémák. Közepes méretű város (2010-ben 170 000 lakosú), történelmileg nagy olasz, kelet-európai, portugál és zöld-foki szigeteki lakossággal, valamint

növekvő latin-amerikai bevándorló közösséggel (Itzigsohn 2009; U.S. Census Bureau,

2011a). 2010-ben a város lakosságának 50 százaléka nem volt fehér (American Community Survey 2011), és a választók megválasztották az első latinó polgármestert. Bár Providence a 19. században számos nagy feldolgozóipari vállalatnak adott otthontth, a feldolgozóipari ágazatokban bekövetkezett változások, a dezindustrializáció és a második világháború utáni szuburbanizáció gazdasági hanyatláshoz és a lakosság csökkenéséhez vezetett. Az 1980-as és 90-es években a kormányzati közösségfejlesztési finanszírozás és a köz- és magánszféra fejlesztési partnerségek vonzották a beruházásokat és élénkítették a növekedést, de ma a város gazdasága gyengén függ öt főiskolától és egyetemtől, egy kiterjedt kórházi rendszertől és a vállalkozói innováció központjaként kialakulóban lévő hírnévtől. A 2008-as pénzügyi hanyatlás után Rhode Island Michigan városával versenyzett az ország legmagasabb munkanélküliségi rátáiért, és Providence is csatlakozott ahhoz a sok amerikai városhoz, amely képtelen volt egyensúlyban tartani a költségvetését. 2010-ben a lakosok 26 százaléka élt a szegénységi küszöb alatt (U.S. Census Bureau 2011b). A Providence-ről szóló szakirodalom élénk polgári életet (Perrotta 1977; Sterne 2003; Rappleye 2006); (újra)fejlesztési kezdeményezéseket (Motte és Weil 2000; Peck 2005); és dzsentifikációt (Jerzyk 2009; Silver 2009) ír le. Providence elég nagy ahhoz, hogy kövesse az országos trendeket, mint például az Occupy mozgalom, és otthont adjon az új polgári innovációknak, mint például a SeeClickFix,³, ugyanakkor szerény mérete lehetővé teszi a polgári táj és szereplőinek bensőséges ismeretét. Ily módon Providence ideális "cselekvési színtér", amely megkönnyíti a nem helyi folyamatok megértését (Fine 2010), lehetővé téve számunkra a társadalmi cselekvés, interakció és határképzés általánosabb folyamatainak megértését.

Kezdeti kutatásunk internetes lekérdezések, szakirodalmi áttekintés és hólabda mintavétel révén azonosította az összes olyan providence-i csoportot, amelynek kifejezett célja, hogy "jobbá tegye a várost". Találkoztunk a csoportok vezetőivel, hogy megismerjük történetüket, küldetésüket, taktikájukat és finanszírozásukat. Mindegyiküket megkértük, hogy

írják le és magyarázzák el, "mi a baj Providence-szel", és hogyan

³ A SeeClickFix egy olyan weboldal, amely arra ösztönzi az embereket, hogy fényképezzék le a települési infrastruktúra problémáit (pl. kátyúkat), és tegyék fel a fotókat és leírásaikat az internetre, felhívásként, hogy a helyi önkormányzat "javítsa ki" azokat. A Providence-re vonatkozó oldal a következő címen érhető el: <http://seeclifix.com/providence>.

a probléma(k) megoldható(k). A potenciális helyszínek mezőnyébe tartoztak az ifjúsági empowerment szervezetek, hitközségek, etnikai klubok, szomszédsági egyesületek, partizán ivócsoporthoz és alulról szerveződő hálózatok. Ezután három kritérium alapján választottuk ki a helyszíneket. Először is, minden csoport arra irányult, hogy Providence-t jobb várossá tegye a politika befolyásolása, megreformálása vagy a politikában való részvétel révén. Egyesek közvetlenül kapcsolatba léptek az állammal (pl. azáltal, hogy részt vettek a hivatalnokokkal való találkozásokon a parlamentben), míg mások kevésbé közvetlen módon léptek kapcsolatba az állammal (pl. azáltal, hogy információkat és ötleteket terjesztettek az új jogszabályokkal kapcsolatban). Másodszor, kizártuk a pártcsoportokat, az egyes jelöltek melletti kampányolás céljából alakult szervezeteket, a vallási intézményeket, a közös nemzeti örökségen alapuló társaságokat, az országos szövetségek helyi csoportjait és a szakszervezeteket. Ez lehetővé tette számunkra, hogy olyan helyileg szervezett csoportokra összpontosítsunk, amelyek a providence-i polgároktól kapják az irányt, szemben a nemzeti vagy nemzetközi vezetéssel. Harmadszor, olyan szervezeteket választottunk, amelyek szívesen fogadtak minket, hogy részt vegyünk az üléseken, rendezvényeken, interjúkat készítsünk a tagokkal, önkéntes munkát végezzünk, és kapcsolatokat építsünk a vezetőkkel. Bár tartózkodtunk attól, hogy vezetői pozíciókat vállaljunk, a csoportok által nekünk juttatott idő és energia egy részét önkéntes szolgáltatások felajánlásával viszonztuk, például szórólapok terjesztésével, támogatások írásával, a találkozók jegyzőkönyveinek rögzítésével, felmérési adatok összeállításával és általános munkával.

A támogatható helyszínek közül a szimmetria elve arra ösztönzött bennünket, hogy olyan eseteket válasszunk, amelyek több dimenzióban is "különböznek", beleértve a demográfiai összetételt, a küldetést, a szervezeti formát, a taktikát, a történelmet és a városon belüli elhelyezkedést. Ily módon olyan csoportokat választottunk ki, amelyeket napirendjük, taktikájuk és tagságuk miatt jellemzően nem vizsgálnak együtt. Bár a mintavétel nem volt véletlenszerű, ez a kiválasztási folyamat széleskörű és bensőséges ismereteket nyújtott a város

polgári kultúrájáról: személyesen ismertük a kulcsszereplőket, időt töltöttünk együtt

a hírekben kiemelt szervezeteket, értékelni tudta az árnyalt konfliktusokat, és gyakran megértette a belső viccek vagy a kettős beszéd jelentését.

2010 tavaszától 2011 nyaráig több mint 150 találkozón és eseményen vettünk részt ezekben a csoportokban, a politikai kampányoktól kezdve a közvetlen erőszakmentes akciókon át a belső megbeszélésekig. Ezt a résztvevő megfigyelést több tucat félig strukturált és informális interjúval egészítettük ki, amelyeket a szervezetek alapítóival, vezetőivel és tagjaival készítettünk. Végül összegyűjtöttük a szervezetek dokumentumait és a releváns médiát a mainstream hírekből (pl. *The Providence Journal*), az internetalapú hírekből (pl. közösségi blogok) és a közösségi médiából (pl. Facebook-oldalak). Terepmunkánk során több mint 500 oldalnyi részletes jegyzet, szórólap, újságcikk, internetes oldal és közösségi média hivatkozás keletkezett. Kifejlesztettük mind a nyílt, mind a fókuszált kódokat, amelyek tükrözték a terepi megfigyeléseinket és az elméleti feltárásokat (Emerson, Fretz és Shaw 1995), és legalább két kutató kódolta az egyes terepi megjegyzéseket. A "tagadás" kódunk azonosította azokat a pillanatokat, amikor az emberek tagadták a politikát, a politikai rendszert vagy a politikai cselekvést. Ez a kód 78 különálló tagadási esetet eredményezett. Ezeket az eseteket szisztematikusan elemeztük, hogy azonosítsuk, miért, mikor és milyen célból tagadják meg az emberek a tagadást. A helyszíni jegyzetek közös kódolása mellett minden más elemzést, elméletalkotást és írást is közösen végeztünk. Ebben a tanulmányban az események és beszélgetések leírásai közvetlenül a terepi jegyzeteinkből származnak, hacsak másképp nem jelezzük. A titoktartás védelme érdekében álneveket használunk, kivéve, ha nyilvánosan hozzáférhető dokumentumokra, például sajtóközleményekre vagy hírekre támaszkodunk.

Fieldsites

Az alábbiakban a hét területet úgy mutatjuk be, ahogyan a providence-i polgárok leggyakrabban megvitatták őket szervezeti forma és általános cél szerint. Ezek között van három szomszédsgyi egyesület, két társadalmi igazságossági szervezet és két polgári

innovátorcsoport.

Az Oceanside Neighbors, a Parkside Coalition és a Neighbors Driving Change demográfiaiailag különböző városrészekkel és különálló küldetéssel rendelkező szomszédsági egyesületek. A közel 20 évvel ezelőtt alapított Oceanside Neighbors célja a környék életének javítása és történelmi értékeinek védelme, és jelenleg földhasználati és vízparti újjáépítési projektekkel foglalkozik. Az Oceanside-negyed lakosságának körülbelül egyharmada vallja magát portugál anyanyelvűnek. A Brown Egyetemhez és a Rhode Island School Designhoz való közelsége miatt sok egyetemi hallgató, oktató és alkalmazott is lakik itt. A Parkside Koalíciót közel harminc évvel ezelőtt alapították, és a résztvevők büszkék arra, hogy jobbat tettek a környék lakóhelyét, hogy szerepet játszottak a bűnözés csökkentésében és a sikeres vállalkozások vonzásában, valamint hogy elnyerték a városi tisztviselők figyelmét. A környék fajilag és gazdaságilag sokszínű, bár a Parkside Coalition tagjai túlnyomórészt fehér, főiskolai végzettségű szakemberek, akiknek saját házuk van. A Neighbors Driving Change hivatalosan egy olyan negyedet képvisel, ahol nagy a latin lakosság, de a gyakorlatban a város bármely részén élő latinok és bevándorlók életének javításán dolgozik. A többi szomszédsági egyesülettől eltérően a csoport vitatott taktikát alkalmaz, és együttműködik a bevándorlók jogainak védelmezőivel és vallási csoportokkal. Ugyanilyen könnyen besorolható lenne a társadalmi igazságossági szervezet kategóriájába is.

A Neighbors Driving Change egyik rendszeres szövetségese a FIGHT, egy társadalmi igazságossággal foglalkozó szervezet, amely több mint 25 évvel ezelőtt jött létre, amikor egy gazdaságilag hátrányos helyzetű környék lakói egy konyhaasztalnál összegyűltek, hogy megvitassák a közösségük előtt álló sürgető problémákat, például az erőszakot és a diszkriminációt. Azért alapították a FIGHT-ot, hogy az alacsony jövedelmű családokat és színesbőrű közösségeket megszervezze a társadalmi, gazdasági és politikai igazságosságért való munkára. Ma egy fajilag sokszínű, elsősorban alacsonyabb jövedelmű polgárokból álló csoportot alkotnak, akik arra törekcszenek, hogy a marginalizált személyeket és csoportokat megerősítsék,

központi szerepet biztosítva ezeknek a hangoknak a szervezésükben és elérésükben. Ifjúság,

Action, and Knowledge (YAK) egy másik, a FIGHT-nál lazábban szervezett társadalmi igazságossági szervezet. Egy középkorú fekete férfi alapította a csoportot, hogy változtasson a színes bőrű fiúk és fiatal férfiak életén. A YAK találkozik a városi tisztviselőkkel, részt vesz az iskolai körzet politikájának reformját célzó folyamatokban, együttműködik más szervezetekkel, és részt vesz tiltakozó rendezvényeken, hogy kiálljon amellett, hogy a Providence-i iskolarendszer változtasson a színes bőrű fiúk oktatásán.

Az Open Source és az Engage "polgári innovátorok" - olyan csoportok, amelyek az üzleti világból kölcsönzött értékek, nyelvezet és taktikák segítségével új formákat hoznak létre a polgári szférában való részvételre. Az Open Source-t egy baráti csoport indította, akik befolyásolni akarták a 2010-es városi polgármester-választást. Ahelyett, hogy egy adott jelöltet támogattak volna, a barátok azt akarták elérni, hogy a kampány körüli párbeszéd - és így az új kormányzat - a kormányzati átláthatóság, a hatékonyság és az állampolgári hozzáférhetőség szükséges javítására összpontosítson. Az Engage 2009-ben alakult, amikor Providence polgármestere felkérte az egyik polgárt, hogy hozzon létre egy olyan szervezetet, amely "állampolgári hangot" ad a városi politikában, hogy fellépjen a korrupció ellen, küzdjön Providence "civilizálatlan" politikai diskurzusa ellen, és túllépjen a "hiper-lokalizált, kis, szomszédsági egyesületeken". A csoport arra törekszik, hogy növelje az átláthatóságot és a részvételt a városi döntéshozatalban, és a közösségi médiát használja a polgárok közötti, valamint a polgárok és a kormányzat közötti kommunikáció fokozására.

Az amerikai polgári élet kultúrája

Polgári képzelet

A tanulmányunkban szereplő hét polgári csoportot követve hallottuk és láttuk, hogy az emberek széles köre hogyan fogalmazza meg, milyen a jó elkötelezettség, és mit jelent pozitív társadalmi változások létrehozásában részt vevő polgárnak lenni. Megragadott bennünket az a megfigyelés, hogy az emberek folyamatosan és aktívan részt vesznek a jobb társadalomról és

politikai rendszerről való távlati gondolkodásban. Az "állampolgári képzelet" fogalma megragadja ezt az állandó pezsgést. Meghatározásunk szerint a polgári képzelet

abból áll, hogy az emberek egyénileg és közösen hogyan képzelik el a jobb politikai, társadalmi és polgári környezetet. A polgári elképzelések az emberek *elméletei a polgári életről*. Ezek azok a kognitív útitervek, erkölcsi iránytűk és útmutatók, amelyek a részvételt alakítják és cselekvésre ösztönzik.

Ezek a mögöttes keretek segítenek az embereknek értelmezni a világban elfoglalt helyüket, és segítenek kialakítani elképzeléseket arról, hogy mit jelent a változásért dolgozni. A polgári képzelet a problémák és megoldások azonosításának, a jobb társadalmak és környezetek elképzelésének, valamint a jobb jövőről alkotott elképzelések megvalósítására irányuló tervek kidolgozásának folyamatát támogatja. A polgári képzelet fogalmát arra használjuk, hogy megvizsgáljuk az amerikaiak politikai szerepvállalásának különböző motivációit és stílusát.

A providence-i iskolabezárási viták összefüggésében a polgári elképzelések sokfélesége elsősorban volt. Már korán észrevettük, hogy különböző elképzelések léteznek arról, hogy milyen taktikák működhetnek. A nyilvános meghallgatásokon tanúskodó emberek között széleskörű egyetértés volt abban, hogy az iskolák bezárásától való megmentés a helyes megoldás, és hogy a polgárok bevonása a megoldás, de alapvető nézeteltérések voltak abban, hogyan lehetne rávenni az iskolatanácsot, hogy egyetértsen. Ha valaki az utcai tiltakozást szorgalmazta, egy másik felesleges zavarásnak nevezte az ötletet. Ha az egyik csoport alternatív politikát javasolt, egy másik csoport azzal érvelt, hogy a politika kialakítását a városra kell bízni. Ahogy hallgattuk a vitákat, követtük az aktivistákat, és részt vettünk az eseményeken, nyilvánvalóvá vált, hogy ezek a nézeteltérések nem csak a stratégiákról, taktikákról vagy akár az elkötelezettség stílusáról szóltak; alapvetően eltérő feltevésekről is szó volt arról, hogy mi *az elkötelezettség, mire való*, és hogyan *működik* (vagy nem működik). Ahogy Ludwig Wittgenstein filozófus írja, ezek nem annyira a véleményekben, mint inkább az "életformákban" mutatkozó nézetkülönbségek voltak.

(1966, 241).⁴ A társadalmi világ megértésének különböző módjainak összeütközését éltük át.

Egy nyelv, sok nyelvtan

A polgári életnek számos különböző nyelvtana van - más szóval a nyelv *jelentésére*, nem pedig a nyelvi *formára* vonatkozó szabályrendszerek, amelyeket lazán vesznek alapul, de nem mindig követnek - a világ meglátásához és a világról való beszédhez. Miközben a kutatásunk során végig követtük az egyéneket és a csoportokat, azt találtuk, hogy polgári képzeletük három közös hangsúly felé hajlott: "hatalom", "szolidaritás" és "problémamegoldás". E hangsúlyok vagy irányultsági pontok mindegyike más-más felfogást képvisel arról, hogy mi *a* civil társadalom és mit *tesz*.

Röviden, a "hatalmat" hangsúlyozó elképzelések szerint a civil társadalom szerepe a jelenlegi egyenlőtlenségek csökkentése és a politikai szférában befolyással rendelkezők újraelosztása. A társadalmi problémák megoldásához az embereknek meg kell kérdőjelezniük a struktúrákat és a rendszereket. Ebben a gondolkodásmódban az igazságosság, a méltányosság és a társadalmi változás a legfontosabb. A "szolidaritásra" összpontosító elképzelések szerint a civil társadalom a közösségi érzés előmozdításával befolyásolja a politikát. A polgári élet megköveteli a másokhoz való kapcsolódás érzését. Ez a közösség, a szomszédság és a bajtársiasság világa. Végül, a "problémamegoldást" hangsúlyozó elképzelések esetében a civil társadalom megteremti a közös problémákról való tanácskozás és párbeszéd feltételeit. Ez a fajta kommunikatív cselekvés az, ami javítja a politikai folyamatokat és eredményeket. Ez az együttgondolkodás, a pragmatizmus és a technikai megoldások világa. Ha a demokrácia iránti elkötelezettség és a politikától való távolságtartás alkotja az amerikai civil társadalom közös nyelvét, akkor a polgári képzelet a fő dialektusai.

---

⁴ Wittgenstein olyan filozófus volt, aki a megismerés módjainak gondos leírása mellett érvelt, ahogyan azt az emberek ténylegesen megélték. Hasonlóképpen, mi is figyelünk az egyes polgárok által birtokolt többféle tudás és az általuk megélt valóság közötti különbségekre. Miközben felvállaljuk azt a felfogást, hogy "a tudás, az objektivitás és az igazság hagyományos kategóriái társadalmilag konstituálódnak és az egyes szociokulturális csoportok normái, szükségletei és érdekei határozzák meg" (Friedman 1998, 241), megkérdőjelezzük e csoportok

korlátait is, kiemelve a cselekvés lehetőségeit oly módon, ahogyan Wittgenstein nem tette.

Az állampolgári képzelet fogalmának magyarázata és e három változat azonosítása segít megérteni, hogy bár az emberek ugyanazokat a szavakat használják arra, amit akarnak - például a nyilvánosság fokozott részvételét vagy a kormányzati átláthatóságot -, az e szavak mögött álló állampolgári képzelet radikálisan eltérő jelentést tartalmat adhat nekik. Ez volt a helyzet az iskolabezárások megvitatása során. Miközben az emberek véleményt nyilvánítottak, tiltakoztak és konfliktusba kerültek egymással, észrevettük, hogy a viták az általunk leírt három polgári dialektus köré csoportosultak. Egyesek (a hatalmat hangsúlyozva) elsősorban azzal foglalkoztak, hogy az iskolabezárások elsősorban a szegény, faji kisebbséghez tartozó környékről származó diákokat érintik. Más emberek számára (akik a szolidaritásra helyezték a hangsúlyt) az volt a fontos, hogy az emberek összejöttek, hogy hangot adjanak véleményüknek a városi tisztviselők felé. Ismét mások (akik a problémamegoldásra összpontosítottak) számára az volt a fontos, hogy a közösségnek legyen helye egy terv kidolgozásában, és hogy az egyszerű polgárok felelősséget érezhessenek azért, hogy segítsenek a városnak megoldani a költségvetési problémáját.

Közös nyelv

A polgári kultúra egyszerre széles körben megosztott és rendkívül változatos. Azaz, egy közös kulturális nyelvezeten belül, amely értékeli a polgárok részvételét és kerüli a politikát, az olyan szavak, mint az állampolgárság és a részvétel, a mi három képzeletbeli csoportunkban különböző jelentést tartalmakat kapnak. A polgári kultúra nyelvként való leírása megfelelő analógia, amelyben a polgári képzelgéseket dialektusoknak vagy egy téma variációinak tekinthetjük.

Ezen a ponton fontos, hogy tisztázzuk, mi az, amit a polgári képzelet *nem* jelent. Először is, nem szinonimái a politikai nézeteknek - vagyis a képzelet és a politikai meggyőződések nem esnek szépen egy vonalba. Bármennyire is csábító lehet például a hatalomra összpontosító képzeletet a politikai baloldallal, vagy a problémamegoldást a jobboldallal azonosítani, a valóság ennél bonyolultabb. A Tea Party aktivistái, akik azért mozgósítanak, hogy a washingtoni

hivatásos politikusok összeesküvését kárhoztassák,

DC és az adórendszer igazságtalanságai a hatalom köré összpontosuló képzeletet fejezik ki. És amikor Obama elnök a pragmatikus megoldások nevében egészségügyi reformra szólít fel, akkor a problémamegoldó képzeletet fejezi ki. Másodsor, fontos hangsúlyozni, hogy ezek a képzetek vagy erkölcsi nyelvtanok nem olyan szabályok, amelyeket az embereknek követniük kell, hanem kognitív eszközök vagy "gyorsítások" a polgári és politikai élet különböző értelmezéseihez. Értelmet adnak a bonyolult tényeknek, rendszerezik a túl nagy mennyiségű információt, és összekapcsolják a disszonánsnak tűnő eszméket és valóságot. A formális szabályrendszerekkel ellentétben a polgári képzelet laza kereteket alkot, amelyek támogatják a gondolkodást, de nem parancsolnak a gondolkodásnak. A filozófiai eszmékkel ellentétben, amelyek azt sugallják, hogy az emberek adott paraméterek vagy lehetőségek között cselekszenek, a polgári képzelet nem egy rögzített vagy előre meghatározott szabályrendszerből ered, hogy az emberek hogyan gondolkodnak a jövőről és hogyan cselekszenek a jövő felé, és kifejeződések nem is csupán improvizációk az ilyen rögzített szabályokra. Ily módon a struktúra befolyása ellenére teret kap a cselekvőképesség.

Miért van az embereknek különböző polgári képzeletük? Honnan származnak? Hogyan változnak kontextusonként, és mik a korlátaik? A következőkben azt vizsgáljuk meg, hogy az állampolgári képzeletek egyes családjai hogyan támasztják alá, hogyan tájékoztatják és alakítják különböző módon az állampolgári elkötelezettséget.⁵ Azt is megvizsgáljuk, hogy az elképzések hogyan irányítják az aktivisták kompromisszumkészségét, és hogy a különböző elképzések logikája hogyan hozhat létre vakfoltokat vagy olyan problémákat, amelyeket könnyen figyelmen kívül hagynak. Először azonban leírjuk, hogy a "polgári képzelet" fogalma a pragmatista elméleti hagyományra és a szociológus C. Wright Mills "szociológiai képzelet" fogalmára épül.

Inspirációk

---

⁵ Itt kérjük az olvasókat, hogy emlékezzenek tanulmányunk korlátaira. Csak azokat a személyeket vizsgáltuk, akik aktívan részt vesznek a civil társadalomban és az önkéntes egyesületekben. Gyanítjuk, hogy ezen elképzések

némelyike vonzó lehet a részt nem vevő polgárok körében, de megfigyeltük, hogy ezek a polgári elképzelések egyértelműen a szándékos csoportélet kontextusában kelnek életre. Szigorúan véve, tanulmányunk nem ragadja meg a nem részt vevő és a politikai szférától teljesen távol álló emberek képzeletének körét.

A polgári képzelet fogalmának kidolgozásakor azért használjuk a "polgári" kifejezést, mert olyan képzelet érdekel minket, amely a társadalommal foglalkozik, szemben például a jobb életre irányuló egyéni törekvésekkel. A "képzelet" szót a kreatív dimenziója miatt használjuk, mivel a képzelet magában foglalja a (még) nem létező dolgokról való gondolkodást. Elképzelni a jövőbe mutató gondolkodás aktusa, amely egy lehetséges jövőt hoz létre. Ily módon hasonlít ahhoz, amit a filozófusok néha *poiesisnek* neveznek, ami azt jelenti, hogy "létrehozni". A polgári képzelet, mint az előrehozás aktusa, tájékoztatja és irányítja a cselekvést, és közvetlenül befolyásolja, hogy az egyének hogyan gondolkodnak a társadalmi problémák diagnosztizálásáról és a társadalmi változás megteremtéséről. A képzelet képlékeny és mozgásban van, és folyamatosan létrejön és újrateemtődik, ahogy az emberek szembesülnek a valósággal, és a változó körülmények között keresik a "jóról" alkotott elképzeléseiket.

Közös vonásokat találtunk C. Wright Mills szociológus (1959) "szociológiai képzelet" fogalmával. Mills szerint az emberek életét a történelmi és társadalmi változások alakítják, de az emberek számára túlterhelő, ha az életüket befolyásoló strukturális erőkre gondolnak. Annak érdekében, hogy értelmet nyerjen az egyéni élet és a történelmi struktúrák közötti kapcsolat, az emberek szociológiai képzeletet fejlesztenek ki, amely lehetővé teszi számukra, hogy lássák helyzetüket történelmi kontextusban és más egyénekhez viszonyítva. Mills számára ez a képesség, hogy értelmet adjon a személyes gondok és a közügyek közötti összefüggéseknek, erőt ad, mivel feloldja azt a kellemetlen érzést, hogy nem tudjuk, hogyan viszonyulunk a történelemhez.

Ha a szociológiai képzelet segít az embereknek megválaszolni a saját helyükkel kapcsolatos kérdéseket egy nagyobb *történelmi* kontextusban, akkor a polgári képzelet segít az embereknek megválaszolni a saját helyükkel kapcsolatos kérdéseket egy nagyobb *politikai* kontextusban. Ezek a polgári képzeletek azonban többre szolgálnak, mint egyszerű diagnosztikai eszközök. Mivel az állampolgári képzelet értelmet ad a személyes cselekedetek és a politikai

kontextusban, betekintést nyújtanak abba, hogyan lehet a változásért dolgozni, és ezáltal ösztönözni a polgári, társadalmi és politikai cselekvést.

A polgári élet dialektusai

Hol találkoznak és hol térnek el az emberek a jó állampolgárságra és a jobb jövőre való törekvésükben? Mik a képzelet korlátai? Ebben a részben ilyen kérdésekre fordítjuk figyelmünket. A helyszíneinken visszhangzó kortárs elképzeléseket összekapcsoljuk az aktivisták, filozófusok, társadalomtudósok, közértelmiségiek és politikai tisztviselők elképzeléseivel a történelem során. Ezek a kapcsolatok ismerős hivatkozási pontokat nyújtanak, és bemutatják, hogyan irányították a képzelet a cselekvéseket és alakították a politikát más pillanatokban, segítve ezzel megérteni a mai politikában rejlő lehetőségeiket.

A hatalom és a kiváltságok újraelosztása

Az iskolabezárási meghallgatások mindegyike PowerPoint prezentációval kezdődött, amelyben egy iskolai tisztviselő elmagyarázta, hogy miért van szükség költségvetési megszorításokra, áttekintette az iskolabezárásra vonatkozó javaslatot, és ismertette a diákok áthelyezésének tervét. Az egyik ilyen előadáson, egy középiskola előadótermében Darnell-lel ültünk együtt a YAK-tól. Együtt figyeltük, ahogy a tisztviselő bemutatta a város térképét. Pöttyök jelentek meg ott, ahol iskolákat zárhatnak be. Darnell odasúgta nekünk: "a város minden más részéből vannak pontok, kivéve az East Side-ot". Mindannyian tudtuk, hogy Providence keleti oldala a város gazdagabb és fehérebb része.

Később, a nyilvános hozzászólások során Darnell ezt mondta az iskolatanácsnak:

Már kiválasztotta a bezárandó iskolákat, de nem tudja, hová mennek majd a gyerekek. A térképeken úgy tűnik, hogy az East Side nem Providence része. Olyan, mintha a diákjaink a város többi részén árokfutást rendeznének. Újra kell tárgyalnunk a *Plessy kontra Ferguson ügyet?* Színes bőrű emberként oda kell figyelniük. A színesbőrűek fogják viselni a változások súlyát. Át kellene küldeniük a gyerekeinket az East Side-ra. Ha jóhiszeműséget akarnak mutatni a fekete és latin közösségeknek, akkor küldjék át a gyerekeinket azokba az iskolákba.

A találkozón sokan osztották Darnell dühét a fehér és nem fehér diákok közötti egyenlőtlen tehermegosztás miatt. Úgy érezték, hogy az iskolabezárások gyökerében olyan tényezőkhöz kapcsolódnak, mint a faji hovatartozás és a környékbeli jövedelem. Ahogy az egyik aktivista az iskolatanácsnak nyilatkozta: "Én az igazságosságért harcolok!"

Ezek a nyilatkozatok olyan polgári elképzeléseket fejeznek ki, amelyek a hatalom és az egyenlőtlenség kérdéseire összpontosítanak.

Ezekben a felfogásokban fontosak az országos vagy társadalmi minták, és a helyi szinten látott és tapasztalt dolgok úgy értelmezhetők, hogy szélesebb strukturális erőket tükröznek. A Neighbors Driving Change, egy bevándorlókért küzdő szomszédsági egyesület egyik vezetője kifejtette, hogy a "helyi" problémák sosem csak azok: "a tagjaink miatt a szomszédságunkon kívül is látjuk a problémákat, és azt, hogy a szomszédságunk hogyan illeszkedik a városunkba". Bár a Neighbors Driving Change közvetlen szolgáltatásokat nyújt a bevándorló latinóknak, többek között fordítási és jogi segítséget, a csoport széleskörűen szerveződik a városi, állami és nemzeti politikák körül, sőt, még az országot is beutazzák, hogy más államokban tiltakozzanak a korlátozó bevándorlási politikák ellen. A FIGHT igazgatója is ezt a hangsúlyt helyezte a helyi és a szélesebb léptékek összekapcsolására: "Fontos, hogy a helyi, egyéni tapasztalatokat összekapcsoljuk a globális folyamatokkal. Ezek a helyi dolgok nem elszigetelt események". Az emberek akkor is helyi szinten cselekszenek, ha úgy érzékelik, hogy tetteik hozzájárulnak egy sokkal szélesebb körű, a strukturális egyenlőtlenségek elleni küzdelemhez.

Az ilyen irányultságú polgári elképzelések számára a hatalom és a kiváltságok újraelosztása a társadalmi változásért folytatott munka középpontjában áll. Gyakran előfordul, hogy az adott probléma megoldása érdekében egy kiváltságos csoportot arra kérnek, hogy ossza meg kiváltságai egy részét. A Neighbors Driving Change például úgy látja, hogy a jogosítvány birtoklásának kiváltságát meg kell osztani a bevándorlókkal, akár legálisak, akár nem. Hasonlóképpen, a FIGHT azzal érvel, hogy a gazdagabbaknak több adót kellene fizetniük, mint a szegényeknek.

Részben azért, mert az újraelosztás rendkívül vitatott és a status quo megváltoztatását igényli, a konfliktusokat gyakran a társadalmi változásokért folytatott munka szükséges elemének tekintik. Ahogy az "Egység Napja" elnevezésű, az államháznál tartott gyűlésen egy táblán olvasható volt: "Egy jobb világ lehetséges... de harcolnunk kell érte".⁶ Ennek a képzeletnek egyéb gyakori jellemzői közé tartozik az ellenfél azonosítása, valamint a konfrontatív és militarista nyelvezet használata. Ahogy egy aktivista mondta nekünk: "Bizonyára van néhány félelmetes ellenfelünk, akik szinte minden olyan elv ellen dolgoznak, amiben hiszünk". Mások az államház "megrohamozásáról" és az "állam bezárásáról" beszéltek.

A hatalmat és a kiváltságokat hangsúlyozó emberek ezért hajlamosak konfrontatívabb taktikákat alkalmazni, beleértve az "erőszakmentes közvetlen fellépést", amely taktika történelmileg magában foglalja az ülősztrájkokat, a szabadság túrákat, a szabadság sétákat, az ima zárandoklatokat, a bolyongásokat, az imádkozásokat, az emberi láncokat és a rögtönzött blokádot. Ahogy Howard Zinn, a közértelmiségi értelmiségi megjegyzi: "Bármilyen konkrét formában is alkalmazzák, ez a technika rendelkezik bizonyos tulajdonságokkal: megzavarja a status quo-t, megzavarja a többség önelégültségét, kifejezi a sértettek dühét és fájdalmát, nyilvánosságra hoz egy igazságtalanságot, megmutatja az addig bevezetett reformok elégtelenségét, feszültséget és bajt okoz, és így arra kényszeríti a hatalom birtokosait, hogy gyorsabban lépjenek a sérelmek orvoslása érdekében, mint ahogyan egyébként tennék" (2011, 39). A hatalomközpontú képzelet által motivált emberek azzal érvelnek, hogy a közvetlen akciókra gyakran azért van szükség, mert a marginalizált emberek számára ez az egyetlen módja annak, hogy átalakítsák a meglévő hatalmi struktúrákat, és ezáltal bizonyos fokú egyenlőséget érjenek el. A terepmunkánk egy éve alatt a FIGHT és a Neighbors Driving Change csoportokkal együtt körülbelül egy tucat közvetlen akcióban vettünk részt, beleértve az utcai tiltakozásokat és kisebb konfrontatív gyűléseket, amelyek konkrét választott tisztviselők ellen irányultak, és a csoportok számos más közvetlen akciót is szerveztek, amelyeket mi is megnéztünk.

⁶ Az Egység Napját 2011. április 4-én ünnepelték Providence-ben, hogy megemlékezzenek az ifjabb Martin Luther King meggyilkolásának évfordulójáról, és teret nyissanak az egyenlőségről és a belpolitikáról szóló vitáknak. A napot az állam progresszív szervezeteinek koalíciója szervezte, köztük a FIGHT. Más táblákon ez állt: "SENKINEK sem lehet túl sok mindaddig, amíg MINDENKINEK nem lesz elege!" "A bankokat megmentették, minket eladtak" és "Etessük az embereket, ne a Pentagont".

nem vett részt. Egy régóta Providence-ben tevékenykedő aktivista, aki számos ilyen eseményen részt vett, kifejtette: "Így történik a változás. Nem várhatjuk el, hogy megválasszuk az embereket, és megálljunk itt".

A strukturális egyenlőtlenségek kezelésére motivált emberek által létrehozott szervezetek gyakran az igazságtalanság által leginkább érintettek véleményét, hangját és tevékenységét helyezik előtérbe. A FIGHT számára az elnyomással kapcsolatos kérdésekben azok szólnak meg a legjobban, akiket az elnyomás közvetlenül érint. Ahogy egy vezető mondta nekünk: "Amikor a büntető igazságszolgáltatás reformjáért dolgozunk, volt elítéltekkel dolgozunk. Amikor az elárverezésekről beszélünk, olyanokat keresünk, akiket nemrég árvereztek el... Ez különbözik sok olyan csoporttól, amelyek úgy látják magukat, mint akik az elnyomottakért *állnak ki*". Ebből a szempontból a hivatalos "szakértők", akik pedigréjük egy témáról való gondolkodással vagy tanulmányozással szerzik meg - szemben azzal, hogy *megtapasztalják azt* -, szükségtelenek lehetnek, sőt néha még hibáztathatók is. Az iskolai körzet tisztviselőivel tartott kis találkozón a YAK egyik tagja rámutatott, hogy hiba lenne szakértőket hozni egy másik városból, ahogyan azt a tisztviselők javasolták, mert a helyi tudás számít. "*A szakértők*" - tette hozzá egy másik tag - "oda juttattak minket, ahol vagyunk". A formális szakértelem - amelyet tudományos fokozatokkal vagy szakmai státusszal mérnek - a múltban nem vezetett jobb eredményekhez. Ehelyett ezeket a szakértőket a város és lakói előtt álló problémák forrásának tekintik.

Összefoglalva, a hatalom elleni harcot és a nagyobb egyenlőségért való kiállást a civil társadalom szerepének középpontjában álló polgári képzeletre a következő vonások jellemzőek: a helyi problémák összekapcsolása a nagyobb rendszerekkel, a konfliktusok elfogadása a társadalmi változásért folytatott munka részeként, a közvetlen cselekvés szükségességének hite a strukturális problémák kezeléséhez, a marginalizált népesség hangjának előnyben részesítése, valamint az elit és a szakértői tudásforrások megkérdőjelezése. Láttuk, hogy a FIGHT, a

Neighbors Driving Change és a YAK ezt a polgári képzeletet a társadalmi igazságosságért való szerveződéssel fejezte ki.

Eközben ezek a csoportok gyakran tisztelték olyan fontos történelmi személyiségek aktivizmusát, akik a világról szóló beszámolóikban a hatalom szerepét hangsúlyozták és az egyenlőség mellett érveltek.

Martin Luther King Jr., Malcolm X és Emma Goldman csak néhány az Egyesült Államok történelmének azon neves aktivistái közül, akik a hatalomra épülő polgári képzeletnek adtak hangot. Közvetlen fellépéssel szálltak szembe a strukturális egyenlőtlenségekkel, felhatalmazást adtak a marginalizált népességnek, hogy másokkal együtt küzdjenek az egyenlőségért, és nem hátráltak meg a konfliktusoktól. A klasszikus és kortárs tudósokat is a hatalmon alapuló polgári képzelet vezérelte. Karl Marx nagy figyelmet fordított a strukturális egyenlőtlenségekre, és úgy vélte, hogy a társadalmi forradalom és az osztálykonfliktus elkerülhetetlen (Marx és Engels 1998 [1848]), Antonio Gramsci (1971) kidolgozta a hegemonia fogalmát, hogy megmagyarázza, hogyan biztosítja az uralkodó osztály a társadalom többi részének beleegyezését, W.E.B. Du Bois pedig a színvonalat a 20th század meghatározó jellemzőjeként írta le (Du Bois 1999 [1903]). Kortársabb gondolkodók, mint Pierre Bourdieu (1990) és Michel Foucault (Foucault, Rabinow és Faubion 1997) hasonlóan hangsúlyozták a hatalmat és az egyenlőtlenséget a társadalmi életről szóló beszámolóikban.

Ezek a tudósok történelmi bizonyítékokra támaszkodva magyarázzák meg az egyenlőtlen társadalmakat, amelyekben élnek, és ötleteket adnak arra vonatkozóan, hogy mi szükséges ahhoz, hogy az alternatív jövő valósággá váljon.

Közösségi szolidaritás kiépítése

Láttuk, hogy a polgári élet egy másfajta nyelvtana alakult ki, amikor egy tanár könyörgött az iskolatanácsnak, hogy adjon a közösségnek egy évet egy új terv kidolgozására. "Össze kell szerveződnünk" - magyarázta. "Adjatok nekünk hangot ebben a kérdésben!" A logika szerint a közösség egyszerűen együttműködve olyan megoldásokat találhatna, amelyek jobbak az iskolaszék javaslatánál. Később, amikor az ülésen néhány résztvevő fújolással,

kiabálással, sőt a mikrofon eldobásával kezdte kifejezni dühét az iskolaszékkel szemben, újabb példáját láthattuk a polgári élet e dialektusának. Ebben a különösen heves pillanatban James, a városi tanács egyik tagja finoman közbelépett, és

a találkozót lezárta. Nyugodtan megköszönte mindenkinek a részvételt - a polgármesternek, a főfelügyelőnek, a gyerekeknek, a tanároknak, és még annak a harcias aktivistának is, aki hátulról azt kiabálta: "És velem mi lesz?". Aztán James azt mondta: "Ne így fejezzük be. Annyira *konstruktív* voltunk ma."

Az e megnyilvánulások alapjául szolgáló polgári képzetek családja a közösségi szolidaritás fontosságába és hatékonyságába vetett hit köré épül. Ezek az érzések az emberek összefogására való felhívásokban, a közösségi identitást és a kollektív kultúrát támogató szervezetekben, valamint a közös terek megerősítésére irányuló erőfeszítésekben jutnak kifejezésre. A szolidaritásra való összpontosítást a legkülönbözőbb emberek, köztük a társadalmi igazságosság szervezői, a polgári innovátorok és a városrészek vezetői fejezték ki faji, osztálybeli és etnikai háttérrel.

Az állampolgári élet e nyelvtana szerint, amikor az emberek részt vesznek a nyilvános döntéshozatali folyamatokban, akkor szolidaritást építenek. Ahogy az Engage egyik tagja kifejtette, "ha az emberek nagyobb állampolgári tudatossággal rendelkeznek, nagyobb valószínűséggel lesznek jobb szomszédok". Az ilyen polgári képzelettel rendelkező emberek értékelik az összetartozás ilyen érzését. Egy FIGHT-vezető mesélt nekünk egy gyűlésről, amelyen nemrégiben Washingtonban vett részt, és "sikerként" jellemezte, mert több száz aktivista gyűlt össze, hogy "motiválják egymást és összekapcsolódjanak". Nem értek el konkrét politikai célt, vagy nem értek el új mérföldköveket a társadalmi változásra való törekvésükben, mégis ezt az összetartozás érzését eredményként ünnepelték. Hasonlóképpen, egy polgári innovátorcsoport vezetője azt mondta, hogy célja az volt, hogy összekapcsolja "az emberek olyan zugait, amelyeknek kapcsolatban kellene lenniük, de nincsenek". Kollégája a szervezet egyik találkozóját egyszerűen azért nevezte rendkívül sikeresnek, mert "új kapcsolatok alakultak ki".

Ebben a gondolkodásmódban a szolidaritás nemcsak önmagában jó, hanem eszköz más kívánatos eredmények eléréséhez is. A szolidaritás körülményei között nagyobb valószínűséggel

dolgoznak

együtt, hogy együtt oldjanak meg problémákat, és pozitív változásokat hozzanak létre közösségeikben. Más szóval, a szolidaritás polgári szerepvállaláshoz vezet, a polgári szerepvállalás pedig szolidaritást szül.⁷ Az a gondolat, hogy a nyilvánosság részvétele elősegíti a szolidaritást, segít értelmezni James záró megjegyzését az iskolaszéki ülésen. A düh és felháborodás nyilvános megnyilvánulásai közepette James képes volt "konstruktívnak" nevezni az ülést, mert a közösség tagjai egy közös ügy érdekében jöttek össze, szolidaritást építettek, és így olyan közösséget hoztak létre, amelyben az emberek képesek társadalmi változásokat elérni.

James és mások számára, akik a közösségi szolidaritás kiépítésére összpontosítanak, a jó állampolgárság legfontosabb módjai a szomszédok megismerése, a közös szervezkedés, a közösségi összejöveteleken való részvétel, a helyi vállalkozások támogatása és a helyi környezet gondozása (például faültetés az utca mentén). Helyi szinten kell cselekedni, hogy helyi szinten változást érzünk el.

Míg a hatalomra és a kiváltságokra figyelő polgári képzelet gyakran teremt kapcsolatot a helyi problémák és az országos, sőt globális problémák között, itt a hangsúly a helyi problémák közötti kapcsolatokon van. James például aggódik a közösségében lévő iskolák és munkahelyek miatt. Arról beszél, hogy ezek hogyan kapcsolódnak egymáshoz *helyi* szinten, nem pedig szélesebb trendek vagy nagyobb rendszerek szempontjából. Mint elmondta, Providence számos területe szegény, de "ha jó iskolák vannak, akkor vonzani lehet az embereket a környékre. És ha jó a munkahelyi bázis a környéken és a városban, akkor vonzani tudod az erőforrásokat. Akkor a munkáltatók, akik azon gondolkodnak, hogy hol telepítsenek új vállalkozásokat, azt fogják nézni, hogy hol vannak a jó iskolák, mert tudják, hogy ezek a dolgok számítanak a dolgozóik számára". A változás tehát helyi szinten valósul meg és tapasztalható meg.

---

⁷ Ez a nézőpont nagyon jól tükrözi Robert Putnam *Making Democracy Work* című könyvében kifejtett érvelését: *Civic Traditions in Modern Italy* (1993).

Két olyan érték, amely ezt a képzeletet jellemzi, a szomszédsági kapcsolatok és a konfliktusok minimalizálása. *A szomszédság építése* más, mint *a szomszédság* - magyarázta egy civil vezető -, mivel a szomszédságok kapcsolatokat teremtenek és ápolnak az emberek között. A Parkside Coalition olyan szervezet volt, ahol a szolidáris polgári képzelet jól látható volt. A szervezet háztömb-partikat, faültetéseket, szomszédsági takarításokat, könyvgyűjtéseket, karácsonyi éneklést, halloweeni felvonulásokat és bűnmegelőzési tevékenységeket támogatott. A Parkside találkozók és rendezvényeken nagyra értékelték a "szomszédos" viselkedést. Szintén fontos volt az udvariasság, a konfliktusok elkerülése, a nézeteltérések minimalizálása és a közösség megszakadásának megelőzése. Egy másik szomszédsági egyesület, az Oceanside Neighbors korábbi elnöke elmondta nekünk: "Megtanultam, hogy nem lehet támadással kezdeni. Először beszélgetni kell az emberekkel arról, hogy mit tettek, ami jó".

Összefoglalva, ezek a polgári elképzelések a szolidaritás, a közösség és az összetartozás érzésének központi szerepét hangsúlyozzák a társadalmi problémák megoldására irányuló erőfeszítések alátámasztásában. Bár a szolidaritást és a közösségépítést a helyszínek mindegyikén láttuk egyszerre, a Parkside Coalition és az Oceanside Neighbors fejezte ki a legvilágosabban ezt az állampolgári képzeletet, és gyanítjuk, hogy a szomszédsági csoportok az egész országban hasonló állampolgári logikára támaszkodnak tevékenységeik irányításakor. A szomszédsági bűnmegfigyelő programok például az Egyesült Államok számos részén mindennapossá váltak.

A szolidaritás és a közösségi gondolkodás kérdései már régóta részei az amerikai polgári életet alkotó beszélgetéseknek és érdekvérvényesítésnek. Több mint egy évszázaddal ezelőtt Alexis de Tocqueville (2003[1840]) felismerte, hogy az egyesületi terek élénk és aktív civil társadalmat és ezáltal jobban működő demokráciát hoznak létre. Dorothy Day, a társadalmi aktivista és hívő katolikus, az 1930-as években segítette létrehozni a Katolikus Munkásmozgalmat, amely a következőképp szállt síkra és

a szegények támogatására közösségi életkörülményeket teremtett városi és vidéki területeken egyaránt. Újabban Amitai Etzioni és a kommunárius mozgalom felszólította a közösségeket, hogy "tiszteljék és tartsák fenn a társadalom erkölcsi rendjét, ahogyan önök is azt szeretnék, hogy a társadalom tisztelje és tartsa fenn autonómiájukat, hogy teljes életet élhessenek" (Etzioni 1996, xviii). A társadalomtudósok is elismerik a szolidaritást mint a polgári élet központi dinamikáját. Emile Durkheim (1964), a szociológiai gondolkodás egyik megalapítója aggódott amiatt, hogy a modern munkamegosztás hogyan hat a közösségi szolidaritásra.

Jeffrey Alexander (2006), egy kortárs tudós, elméletileg azt vizsgálja, hogy a szolidaritás a civil szférából más területekre is kiterjedhet. Robert Putnam (2000) azt állítja, hogy az amerikai demokrácia szerkezete a társadalmi tőke, vagyis az emberek közötti hálózatok és kapcsolatok minőségétől függ. Ezek a példák azt mutatják, hogy ez a szolidaritási elképzelés széles körű visszhangra talál az Egyesült Államokban, a tudósok és a polgárok körében egyaránt.

Problémák megoldása

Egy újabb nyilvános iskolai meghallgatáson a polgárok kollektív dühöt váltott ki, amikor a polgármestert a közösség elárulásával vádolták. A hallgatóság egyik tagja megpróbálta az ész hangját hallatni: "Itt a valósággal van dolgunk. Az emberek túl keményen támadják a polgármestert. Ő került bele ebbe a problémába. A valóság az, hogy néhány tanárnak mennie kell. Abba kell hagynunk, hogy ekkora nyomást gyakoroljunk az iskolakörzetre. Meg kell találnunk a módját, hogy segítsünk, felelősséget kell vállalnunk. Ez *rajtunk múlik*. Magunkba kell néznünk."

Ez a megjegyzés és az a racionális mód, ahogyan elhangzott, a polgári képzelet harmadik csoportját példázza, a kollektív problémamegoldásra összpontosító képzeletet. Az ilyen képzelőerővel rendelkező emberek hisznek abban, hogy az emberek összefogásával - és a megfelelő eszközök, információk és kommunikációs eszközök biztosításával - még a legbonyolultabb társadalmi problémákra is képesek megoldást találni. Ebben a szemléletben az

amerikaiak problémamegoldók, pragmatikusak, "megtehetik" emberek, akik

akik nem félnek újszerű ötletekkel kísérletezni - és akiknek az ötletei javítják a társadalmat. E logika szerint az eltérő nézeteket a kérdések civilizált megvitatásával lehet feloldani.

A szolidaritás kiépítésére való összpontosításhoz hasonlóan ez a gondolkodásmód is kiemeli a másokkal való összefogás erejét. A cél azonban nemcsak a szolidaritás kiépítése, hanem a kreativitás ösztönzése és új ötletek generálása is. Hónapokkal azelőtt, hogy az iskolák bezárása vita tárgyává vált, az iskolai kérdés, amely a polgárok figyelmét felkeltette, a diákok egyenruhája volt. Az Engage egyik tagja moderálta a témával kapcsolatos nyilvános találkozót. "Nem akarok beszédek" - figyelmeztette a tömeget. "Ötleteket akarok!" Az ülés után a moderátor megjegyezte: "Ez jól ment. Jó beszélgetés volt. Az emberek sok kérdést vetettek fel". Ez a megjegyzés azért volt különösen szembetűnő, mert a teremben sokan mások másképp vélekedtek a találkozóról: ahelyett, hogy úgy gondolták volna, hogy "jól ment" és "jó beszélgetés volt", inkább panaszkodtak az előzményekre, a taktikára és az eredmények hiányára. A moderátor számára azonban a cél egyszerűen az volt, hogy teret teremtsen a különböző emberek számára, hogy összegyűljenek, és elmondhassák ötleteiket és lehetséges megoldásokat hozzanak létre.

Az ezt a polgári képzeletet felépítő diskurzusok középpontjában a racionális vita és beszélgetés szükségessége áll. A nyílt forráskód egyik vezetője elmondta, hogy a változás apró, fokozatos győzelmekből, nem pedig "dühös aktivisták" által vezetett forradalmi kampányokból ered. A Nyílt Forrás egy másik tagja kifejtette:

Én sokkal inkább szeretnék egy értelmes párbeszédet, és szerintem a legtöbb politikus is, hogy normális hangnemben beszéljünk, anélkül, hogy az emberek kiabálnának velük... Senki sem szereti, ha kiabálnak vele... Bármennyire is kritizáljuk a politikát, hogy a harcot a harc kedvéért élvezzi, sokan csak azért tiltakoznak, hogy hullámokat csapjanak. Mintha nem lenne elszámoltathatóság. Nincs nyomás, hogy racionálisak legyünk, azt hiszem. Lehetsz olyan szokatlan, amennyire csak akarsz. Nem kell leülnöd és nyugodt hangon elmagyaráznod, hogy miért hiszel abban, amiben hiszel.

A konfliktusokat a polgári életben nem csak ellenszenvesnek, hanem kontraproduktívnak is tartják, és kerülni kell, mert korlátozzák az elérhető előrehaladást. A konfliktus helyett az ezt a logikát valló csoportok "barátságos" találkozókat tartanak a köztisztviselőkkel, nem

konfrontatív módon írnak

levelek a polgármesternek, és bizottságok szervezése egy-egy témával vagy problémával kapcsolatos ötletek rendszerezésére. Sarah, a Parkside Koalíció egyik vezetője elmagyarázta, hogy a kitartó, de szimpatikus viselkedés segít elérni, amit akarunk. Ez a gondolat közös a Parkside tagjai között. Egy tervezési megbeszélésen, amikor Sarah bejelentette, hogy benyújtotta a csoport ötleteit a várostervezőnek, az egyik résztvevő helyeslően megjegyezte: "nekünk kell a nyikorgó keréknek lenni".

E problémamegoldók számára a szakértők és a különleges készségekkel vagy képzettséggel rendelkező emberek szívesen látott kiegészítói a polgári párbeszédnek és a nyilvános vitáknak. Az átlagpolgárok néha nehezen tudnak tájékozott ötletekkel hozzájárulni - talán azért, mert "a polgárok nem szoktak hozzá, hogy megkérdezzük őket" a politikával kapcsolatos ötleteikről, vagy "sokan nehezen tudnak helytállni, amikor a helyzet magaslatán állnak", vagy az emberek nem rendelkeznek a hozzájáruláshoz szükséges információkkal. Ahogy egy ilyen aktivista fogalmazott: "a demokrácia akkor nagyszerű, ha az emberek képzetek", de Rhode Islanden "viszonylag képzetlen szavazóbázisunk van, és ez a probléma". A problémamegoldók nagy értéket tulajdonítanak az oktatás és a szakmai tapasztalat révén megszerzett szakértelemnek.

E problémamegoldó polgári képzelet szerint tehát a jó polgár az, aki racionálisan kommunikál a kollektív döntéshozatali folyamatokban, aki jó és tájékozott ötleteket hoz létre, és aki másokkal együtt gondolkodik és cselekszik kreatívan a városi problémák megoldása érdekében. A civil társadalom alapvetően a párbeszéd és a problémamegoldás terepe. Úgy találtuk, hogy az Engage és az Open Source, az általunk "polgári innovátorokként" jellemzett csoportok fejezték ki leggyakrabban ezt a képzeletet Providence-ben, de más egyének és csoportok is osztották ugyanezen nézetek egy részét.

Hasonló gondolatok a történelem során is megfogalmazódtak, és különösen vonzóak napjainkban. John Dewey (1954) és más pragmatista tudósok a hatékony kommunikáción

alapuló demokrácia mellett érvelnek, amely teljes mértékben bevonja a polgárokat, a szakértőket és a politikusokat a döntéshozatali folyamatba. A kortárs gondolkodók, akiket ez a vízió ösztönöz, többek között a következők

Roberto Unger (1975) és Jürgen Habermas (1989), akik hangsúlyozzák a civil társadalom azon képességét, hogy kísérletezzen és új, konszenzuson alapuló megoldásokat találjon a közös problémákra.

Képzelet mozgásban

Miért van az egyéneknek olyan különleges polgári képzeletük, amilyen? A polgári életről alkotott elképzelések nem légtüres térben vagy a társadalomtól elszigetelten alakulnak ki. Egyetértünk a politikai teoretikusokkal, akik szerint "a törekvések soha nem egyszerűen egyéni jellegűek (ahogyan azt a *vágyak és választási lehetőségek nyelve* hajlamos elhítenni velünk).

Mindig *interakcióban* és a társadalmi élet *sűrűjében* alakulnak ki" (Appadurai 2004, 67, kiemelés hozzáadva). Valóban, az egyének képzeletei a társadalmi interakciókkal, a társadalomban elfoglalt pozícióikkal és anyagi érdekeikkel való bensőséges kölcsönhatásban alakulnak ki. A társadalmi elhelyezkedés, a demográfiai összetétel és a helyi kultúra azonban nem adhat teljes magyarázatot arra, hogy egyes emberek miért fogadják el bizonyos értékeket és hiedelmeket. Az emberek a társadalmi világ struktúráitól és rendszereitől függetlenül is gondolkodnak. Reflexív képességük - azaz az a képességük, hogy önmagukat egy tágabb kontextusban lássák - és kreatív találékonyságuk tájékoztatja polgári képzeletüket.

Vagyis a polgári képzeletet a "struktúra" és az "ügynökség" egyaránt alakítja. A struktúra és a cselekvőképesség közötti kapcsolat a társadalomtudományi kutatások egyik alapvető vitája: milyen mértékben korlátozza és irányítja az emberek cselekvéseit a jelenben társadalmi helyzetük, faji vagy osztálybeli hovatartozásuk, kollektív tapasztalataik vagy saját maguk által irányított vágyaik és felfogásuk? Másképpen fogalmazva: hogyan érthetjük meg az egyének és kollektívák képességét arra, hogy saját világukat alakítsák, ha ezeket a világokat külső strukturális erők is irányítják? Hogy megvilágítsuk a struktúra, a cselekvés és az állampolgári képzelet közötti kapcsolatokat, visszatérünk két személyhez, Jameshez és Darnellhez, akiket már korábban bemutattunk, és mindketten különböző állampolgári képzelettel rendelkeznek.

James, az újonnan megválasztott városi tanácsos fehér, főiskolai végzettségű férfi, aki aktív tagja a helyi szomszédsági egyesületének. A városi politikába először néhány évvel ezelőtt kapcsolódott be, amikor a gyermekei szomszédságában lévő általános iskolát a tűzvédelmi szabályok megsértése miatt bezárták. Tagja volt az iskola szülői tanári szervezetének, és az iskola bezárása miatt más szülőkkel együtt tiltakozott, részt vett az iskolaszéki üléseken, találkozott az igazgatóval, és a városi tanács tagjait is bevonták a folyamatba. James felbátorodott, amikor az iskolaigazgatóság bejelentette, hogy felújítják és újra megnyitják az iskolát, és bár ez nem valósult meg a terepmunka évében, nagy sikert látott abban, hogy a közösség képes volt együttműködni és több mint három éven keresztül napirenden tartani ezt a kérdést mind az iskolaszék, mind a város számára, részben az ő vezetésének köszönhetően.

A politikai szervezésben elért sikerein felbuzdulva James elindult a városi tanácsban a saját körzetében. Kampányprogramja a helyi munkahelyek teremtésén és a környékbeli iskolák támogatásán alapult, és ahelyett, hogy a jól bevált demokrata politikai gépezetre támaszkodott volna, kampánystratégiája az volt, hogy végigjárta a környéket, és kis csoportokban beszélgetésbe elegyedett az emberekkel. Ez a megközelítés időigényes, de kielégítő volt, és győzelme megerősítette a közösségi szolidaritás építése iránti elkötelezettségét. James hisz abban, hogy a város jobb jövőjének megteremtéséhez a legjobb módja a lakosok közötti kapcsolatok kiépítése. Ez a képzelete minden alkalommal megerősödik, amikor részt vesz egy környékbeli takarításon, faültetésen, ünnepi partin vagy utcazenéi rendezvényen, amelyet a helyi szomszédsági egyesület szponzorál. A helyi parkban rendezett élénk szomszédsági halloweeni partin James elmondta nekünk: "Erről szól a közösség - összejönni a szomszédokkal és a barátokkal, hogy jól érezzük magunkat egy szombat délután".

Láthatjuk, hogy James elméletét a polgári életről hogyan segítette elő a szomszédokkal való szervezkedés személyes tapasztalata, a viszonylag kiváltságos társadalmi-gazdasági státusza, a részvétel a saját

szomszédsgai egyesület, és sikerrel nyerte el a közösség támogatását a szolidaritás kiépítésével. Jamesnek megvannak az anyagi forrásai és a társadalmi hálózatai ahhoz, hogy polgári elképzeléseit valóra váltsa. Ahogy Arjun Appadurai kulturális antropológus mondaná, "minél jobb helyzetben vagy (a hatalom, a méltóság és az anyagi erőforrások tekintetében)", annál fejlettebb a "törekvés képesség", mivel képes vagy összekapcsolni az indoklásokat, narratívákat és elvont normákat és hiedelmeket a konkrét, közvetlen szükségletekkel (2004, 68).

Amíg ismertük Jamest, ezt a kognitív állványzatot csak az rázta meg, hogy a közösség nem tudta megakadályozni a fentebb leírt iskolabezárási terveket, ami csalódást okozott neki, ahogy sok providence-i lakosnak is. Minden közösségi mozgósítás, részvétel, szolidaritás és vita után az iskolatanács mégis úgy döntött, hogy támogatja a polgármester javaslatát az iskolák bezárására. Sokak számára, akik azt remélték, hogy aktív szerepvállalásukkal megmenthetik iskoláikat, ez egy átformáló pillanat volt. A szavazást követő szülői értekezleten egy tanár azt mondta: "A végén olyan baleknek éreztem magam", amiért reménykedtem, és a kamerák előtt azt mondtam, hogy "óvatosan optimista voltam". Valaki más így reagált: "Ez színház volt! Mindenkit átverték." Egy másik nő egyetértett ezzel, azt mondta: "Annyira dühös vagyok. Úgy érzem, hogy hülyének néztek minket. Közvetlen fellépést akarok! A szabályaik szerint játszottunk, de most már elég a *beszédből*. *Tegyük meg!*" A közösségi alapú megoldás támogatását frusztráció és neheztelés váltotta fel, amikor a "jó" folyamat - amely tele volt a lakosok részvételével és problémamegoldásával - nem vezetett "jó" eredményre.

Itt azt látjuk, hogy a polgári elképzelések és taktikák a változó körülményekkel együtt fejlődnek. Amikor az iskolatanács megszavazta az iskolák bezárását, annak ellenére, hogy a nyilvános meghallgatásokon elhangzott tanúvallomások túlnyomó többsége a nemmel való szavazást sürgette, sok szülő és tanár úgy érezte, hogy "becsapták" őket, és azt hitték, hogy a hangjuk számít, és rájöttek, hogy egyenlőtlen szereplők egy olyan helyzetben, amelyben a tanároknak nem kell részt venniük.

erősebb rendszer. Ennek eredményeképpen egyesek konfrontatív nyelvezethez és taktikához folyamodtak, amely a hatalommal és egyenlőtlenséggel foglalkozó polgári képzeletből fakadó jellegzetes stílus. Az egyének polgári képzelete tehát efelé az aggodalom felé húzódhat, amikor az emberek tapasztalatai rádöbbenik őket arra, hogy a hatalom a tét.

Az elkötelezett polgárok gyakran ugyanezen a ponton indulnak el, amikor alacsonyabb szintű gazdasági, társadalmi és kulturális tőkájük arra készíteti őket, hogy jobban megértsék az egyenlőtlenség és a hatalom szerepét a társadalomban, és akadályozza őket abban, hogy könnyen megvalósítsák elképzeléseiket.⁸ Darnell fekete aktivistaként és a YAK vezetőjeként szerzett tapasztalatai példát nyújtanak erre a tapasztalatra. Darnell szegény fekete tinédzserként Providence-ben belekeveredett az "utcai életbe", és több mint egy évtizedet töltött börtönben. Amíg ott volt, Darnell elkezdte magát képezni, a szótárral kezdve. Végül elolvasta Malcolm X életrajzát, és ez "megváltoztatta az életét". Csatlakozott az Iszlám Nemzethez, és elmélyülten olvasott a faji és egyenlőtlenségi témákról. Két évvel a börtönből való szabadulása után részt vett a Million Man March-on, egy 1995-ös polgárjogi eseményen, amely több százezer aktivistát gyűjtött össze Washingtonban, hogy egyesüljön a fekete amerikaiak előtt álló kihívások ellen.

Amikor az esemény után visszatért Providence-be, Darnell megtudta, hogy egy Smithsonian-kiállítás érkezik a városba, és 45 ingyenjegyet biztosított a helyi gyerekeknek és felnőtt kísérőiknek. Darnell ezután felhívta a város szabadidős részlegét, amely beleegyezett, hogy dobozos ebédeket adományoz a kiránduláshoz. Még a környékbeli drogdílerektől is sikerült anyagi adományokat szereznie a kirándulással kapcsolatos egyéb kiadásokra, amikor azt mondta nekik: "itt a lehetőség, hogy helyrehozzátok a dolgokat". Ez egy erőt adó pillanat volt Darnell számára. Megtanulta, hogy "el tud intézni dolgokat". Nem sokkal később megalapította a Fiatalok, Akció, Tudás (YAK) nevű szervezetet, hogy a "fiatal fekete férfiak problémájával" foglalkozzon. Ma Darnell gyakori, bár ellentmondásos szereplője a városi vitáknak a következő témákban

⁸ Ez nem azt jelenti, hogy nincsenek kiváltságos emberek, akiknek a hatalom és az egyenlőtlenség kérdései vonzzák a polgári képzeletet - valóban, számos társadalmi igazságossági aktivista, akikkel Providence-ben dolgoztunk, kiváltságos háttérrel rendelkezett, ahogyan sok liberális akadémikus is.

iskolával kapcsolatos kérdések. Providence-ben sokan ismerik és elismerik, a szomszédoktól kezdve a városi tisztviselőig. Mivel néhány évvel ezelőtt aktív, hangos lobbitevékenységet folytatott annak érdekében, hogy megakadályozza egy környékbeli iskola bezárását, egy szomszedsági egyesület és az iskolarendszer díjazta a "szülői vezetői képzésért", és az iskolai körzet iskolafelügyelője felkérte, hogy tegyen ajánlásokat arra vonatkozóan, hogyan lehetne megszüntetni a fekete és fehér fiatalok oktatásának minősége közötti szakadékot.

Darnell pályája megmutatja, hogyan és miért alakíthatnak ki az emberek hatalomra alapozott képzeletet. A politikai, gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségekkel való gyakori és tartós találkozás, a korai "sikerek" az egyenlőtlenségek elleni küzdelemben, valamint a nagyobb egyenlőségért folytatott harcban részt vevő, hasonlóan gondolkodó társaik megtalálása vezethet az egyént az ilyen típusú képzelet kifejeződéséhez. Darnell esetében ez az út vezetett a tartós faji egyenlőtlenségekről szóló viták iránti lelkesedéséhez, és egyengette az utat a YAK-kal és más szövetséges szervezetekkel közösen szervezett projektekhez. Bár provokatív figura, aki nem riad vissza a konfrontációtól, Darnell lendülete és karizmája lehetővé tette számára, hogy szociális hálózatokat építsen ki a providence-i társadalom számos részével, köztük a városi tisztviselőkkel. Ezért némi, bár korlátozott sikert ért el abban, hogy elképzelései valósággá váljanak.

Darnell erősen összpontosít a fehérek és feketék közötti egyenlőtlenségek kezelésének szükségességére, de a problémamegoldás és a szolidaritás diskurzusait is kifejezi, amelyek arra készítetik, hogy különböző kontextusokban együttműködjön városi bürokratákkal, technológiai vállalkozókkal és szomszedsági egyesületekkel. Darnell egy másik polgári csoportnak is kulcsembere, amely azon dolgozik, hogy a fekete közösség tagjai számára lehetőséget biztosítson arra, hogy a kormány jóléti programjaitól függetlenül felelősséget vállaljanak saját helyzetük javításáért. Rendszeresen részt vesz és támogatja a Parkside Coalition tevékenységét is, és gyakran beszél arról, hogy a közösségeknek szükségük van arra, hogy a

együtt oldják meg a problémákat. Így Darnell gyakran fejezi ki mind a hatalomközpontú, mind a problémamegoldó képzelet elemeit. Története megmutatja, hogy az egyének polgári képzelete hogyan építi be a különböző és néha egymásnak ellentmondó elveket, nemcsak a változó körülmények között, hanem néha még ugyanabban a beszédben vagy beszélgetésben is.

James és Darnell polgári képzelete egyértelműen különbözik, de ez a két leírás azt mutatja, hogy a polgári képzeletet a társadalmi helyzet, a személyes életút és a politikai szférával kapcsolatos tapasztalatok, valamint a csoportkultúra hasonló kombinációja alakítja. Mind James, mind Darnell olyan korai sikert élt át, amely megmutatta nekik, hogy képesek társadalmi változásokat elérni. Emellett találtak olyan hasonlóan gondolkodó egyéneket, akikkel megoszthatták és felépíthették polgári képzeletüket - akár a tényleges szomszédok földrajzi közösségei, akár a kortársak szellemi és spirituális közösségei. Tagadhatatlan azonban, hogy Jamesnek, a városi tanácsosnak és Darnellnek, a hangadó fekete aktivistának nagyon különböző lehetőségei vannak arra, hogy "jövőképüket valósággá tegyék" (Holland et al. 2007, 132). Kétségtelen, hogy a faj, a társadalmi tőke, a pénz és a hálózatok szerepet játszanak abban, hogy az egyének milyen mértékben tudják befolyásolni a politikai életet. Ha azonban csak a társadalmi pozíciókra vagy az anyagi érdekekre összpontosítunk, az elhomályosítja azt a kreatív cselekvőképességet, amelyet ezek az emberek gyakorolnak, amikor elképzelik, mi a jó a közösségük számára, és amikor ezen elképzeléseik alapján cselekszenek.

Fontos, hogy a polgári képzelet gyakran kollektíven alakul ki, és ez a kollektív képzelet az egyesületi élet fontos aspektusa. A hasonló képzelettel rendelkező egyének hajlamosak arra, hogy együtt szerveződjenek, ami viszont olyan csoportokat eredményez, amelyek hasonló képzelettel rendelkező emberekből állnak. A csoport megerősíti és megszilárdítja ezeket az elképzeléseket a diskurzusokon és gyakorlatokon keresztül, mint például a történetmesélés, a csoportos nosztalgia és az alapító elvek, amelyek a csoport orientálására szolgáló eszközökként szolgálnak. Darnell és James másokkal való részvétele megerősítette sajátos képzeleteiket, még

akkor is, ha egyéni képzeletük a kultúra megerősítése felé haladt.

a csoportjaik. Ezért azt állítjuk, hogy az állampolgári képzelet a kollektív élet és a személyes történelem metszéspontjában, illetve a társadalmi pozicionálás és az egyéni reflexió kereszteződésében alakul ki. Ahogy az emberek értékelik világukat, és igyekeznek jobb jövőt teremteni maguk és közösségeik számára, képzeletük folyamatosan változik.

Kompromisszumok és vakfoltok

Mivel öt néprajzkutató hét helyszínen dolgozott, egyedülálló lehetőségünk volt: mivel számos elképzelést láthattunk, és azok konvergenciáit, megosztottságát és ütközéseit, láthattuk az egyes elképzelések kifejeződését kísérő kompromisszumokat és vakfoltokat is. Milyen kompromisszumokat kötnek az egyének és a csoportok, amikor a polgári képzeletük szerint cselekszenek? Mit nem vesznek észre ezek a különböző elképzelések, vagy mit hagynak figyelmen kívül? Nem azt állítjuk, hogy ezek a kompromisszumok és vakfoltok *feltétlenül* az egyes elképzelésekhez kapcsolódnak, hanem inkább azt, hogy a látottak alapján ezek a *tendenciák* az egyes elképzelésekhez kapcsolódnak. Mint olyan kutatók, akiknek terepmunkája nagyon különböző csoportokat érintett, elkötelezett polgároknak kínálunk bepillantást más valóságokba, és lehetőséget a nagyobb reflexivitásra a buktatókkal kapcsolatban, amelyek csak egy nézőpont megértésében vagy elsősorban csak egy szervezetben belüli interakcióban jelennek.

A hatalom elleni küzdelem a konfrontációval

Miközben az iskolabezárások Providence-ben kibontakoztak, számos polgári csoport más célokat követett az érdekérvényesítő napirendjén. A Neighbors Driving Change (Szomszédok a változásért) egy olyan köztisztviselőre akarta felhívni a negatív figyelmet, aki támogatta a közösségükben élő latinok számára káros bevándorlásellenes politikát. Egy taggyűlésen megvitattak egy tervet. "Templomba jár, és azt mondja, hogy keresztény... felhívhatjuk a figyelmet a képmutatására azzal, hogy elmegyünk oda!" - javasolta az egyik tag. A csoport egyetértett. Elmennek a tisztviselő imahelyére, és elhelyezkednek az épületen belül és kívül. Amikor a gyülekezeti tagok és az egyházi vezetők összegyűltek egy istentiszteletre, a

Szomszédok

A Driving Change azt terjesztette, hogy a köztisztviselő egy embertelen, bevándorlóellenes politikát támogatott. A hitorientált közönség megszólítása érdekében kiemelnék, hogy a tisztviselő, mint a hitközségük tagja, képmutató. Egy másik tag hozzátette, hogy tüntetést rendezhetnének a templom előtt, és ha a hitközség néhány tagja már bent lenne, amikor a köztisztviselő megérkezik, akkor grimaszolhatnának, vagy felhívhatnák a figyelmet az érkezésére. "Agitálni a templomban? *Igen...*" - kuncogott helyeslően az egyik fiatalember.

Az ülés moderátora megkérdezte, hogy van-e valakinek további gondolata vagy javaslata. Egy férfi felvetette azt az aggályt, hogy a köztisztviselő nem biztos, hogy minden hétvégén részt vesz az istentiszteleteken, hozzátéve, hogy szerinte erre elég kicsi az esély. A többi tag egyetértően bólintott. Ettől a fenntartástól eltekintve azonban egyhangú konszenzus alakult ki abban, hogy a terv jól kidolgozott, és szilárd szervezéssel sikeresen végrehajtható. Az esemény megtervezésével kapcsolatos feladatokat kiosztották, és az ülés továbbhaladt.

A bevándorlásügyi törvények mellett kiállva a Neighbors Driving Change tagjai azonosítottak egy ellenfelet, és a közösség előtt megszégyenítve akarták megfosztani hatalmától és befolyásától. Meglepődtünk, hogy ennek a csoportnak az egyetlen aggálya a terv megvalósíthatósága volt. Mi viszont kényelmetlenül éreztük magunkat a gondolattól, hogy valakit az istentiszteleti helyükön hecceljünk. Talán mások is hasonlóan reagáltak a jelenlévők közül, de senki sem szólt hozzá. Vajon ez a megközelítés felnyitja a gyülekezeti tagok szemét, ahogyan azt az aktivisták remélték? Vagy a tiltakozás megfelelő és nem megfelelő formái közötti, általunk vélt határvonal átlépése elidegenítené őket, ahogy attól tartottunk?⁹ Azzal, hogy a vitás taktikát választottuk az intézményesített

megközelítéssel (pl. petíciókkal), ezek az aktivisták kompromisszumot kötnek: nagyobb figyelmet hívnak fel magukra

---

⁹ A Neighbors Driving Change tagjai nincsenek egyedül ezzel a logikával. Ifjabb Martin Luther King szavaival élve, amelyeket az alabamai Birmingham börtöncellájából írt: "Az erőszakmentes közvetlen akció célja, hogy olyan válságot teremtsen és olyan feszültséget szítson, hogy egy közösség, amely folyamatosan elutasította a tárgyalásokat, kénytelen legyen szembenézni a kérdéssel. Arra törekszik, hogy a kérdést annyira dramatizálja, hogy azt többé nem lehet figyelmen kívül hagyni" (1963. április 16.). Ebben a gondolkodásmódban a vitatott taktika által keltett feszültség és kellemetlenség nem negatív externália, hanem hasznos eszköz a politikai változásért való munkában.

témáikhoz és elképzeléseikhez, kockáztatva ezzel a mérsékeltebb közönség elidegenedését.¹⁰

Úgy találtuk, hogy ez jellemző a hatalom és az egyenlőtlenség elleni küzdelemre összpontosító elképzelésekre.

Amikor az emberek igazságosnak érzik a munkájukat, úgy látják, hogy a társadalmi bajokat orvosolják, és olyan történelmi személyiségekből merítenek ihletet, akik erőszakmentes, közvetlen cselekvéssel valósítottak meg társadalmi változásokat,¹¹ figyelmen kívül hagyhatják vagy figyelmen kívül hagyhatják a vitatott tiltakozási stílusok potenciálisan negatív következményeit. Például a tanulmányunkban szereplő egyik személy "dühös aktivistáknak" nevezte őket, egy másik pedig azt mondta, hogy ezeket a csoportokat a politikai vezetők nem veszik komolyan. Ahogy Sidney Tarrow politológus (1994) rámutat, a nézeteltérések arról, hogy a bomlasztó akciókra támaszkodjanak-e, vagy hagyományos, kevésbé szélsőséges megközelítéseket alkalmazzanak, szintén zavarokat és frakciókat okozhatnak egy szervezeten belül. Terepmunkánk során azt láttuk, hogy a hatalom ellen konfrontatív taktikákkal harcolva a szervezetek elvesztették a hagyományosabb csoportokkal való együttműködés lehetőségeit, nehezebben tudtak tagokat vonzani, és néha elutasították őket, mert "túl messzire mentek".

Kizáró szolidaritás

ÁLLAMI ISKOLÁK TERVEZÉSI SOROZATA: Hihetetlen és példátlan lehetőséget kaptunk, hogy közösségként segítsünk újratervezni a környékbeli iskoláinkat. Kérjük, vegyen részt a Parkside Coalition holnapi tervezési találkozáján, hogy elmondhassa, Önök mit szeretnének és mire van szükségük az állami iskoláinkban. *Az Iskolai Osztály is jelen lesz, hogy visszajelzést adjon arról, amit a szomszédok a legutóbbi találkozónkon megvitattak.*

A lap alján a közlemény kifejtette: "A holnap esti ülésen folytatódik a vita az állami általános iskolák ideális konfigurációjáról és programozásáról. Kérjük, küldjék el a címre.

---

¹⁰ Marco Giugni politológus rámutat, hogy a társadalmi mozgalmakat tanulmányozó tudósok között nincs konszenzus arról, hogy a "bomlasztó és erőszakos tiltakozás" alkalmazása ok-okozati összefüggésben áll-e, mikor és hogyan kapcsolódik az intézményi célok eléréséhez (1998, 376-279).

¹¹ Gondoljunk itt Mahatma Gandhi munkájára, amelyet India Nagy-Britanniától való függetlenségéért végzett a 20. század első felébenth, és Martin Luther King, Jr. évtizedekkel később az amerikai polgárjogokért folytatott küzdelmére. Egy aktuálisabb példa a School of the Americas Watch, amely a latin-amerikai katonai személyzet

amerikai kiképző létesítményének bezárását célozza.

vegyen részt - az Ön hozzájárulása kulcsfontosságú a legjobb iskolai lehetőségek kialakításában a környékünk számára! KIDS WELCOME."

A Parkside Coalition közleménye sokatmondó volt. Támogatta a részvételt, a hangot, a hozzájárulást, és azt az érzést keltette, hogy a közösség a helyi önkormányzattal együttműködve érheti el a legjobb eredményeket. A bejelentés abban is sokatmondó volt, *ahogyan* ezt az üzenetet közvetítette: csak angolul volt, és a Facebookon és e-mailben terjesztették online a Koalíció tagjainak, rendszeres találkozóhelyeinek és barátainak már meglévő hálózatához. Ez azért lepett meg minket, mert a szervezet irodája egy forgalmas dominikai bodegával szemben található, amely utazásszervezésre és pénzáttalásokra specializálódott, és fél háztömbnyire egy közép-amerikai étteremtől, amely a környékbeli migráns munkások törzshelye. Maga a környék túlnyomórészt latin-amerikai (US Census Bureau 2013), és sok család él bérelt többcsaládos házakban, és küzd a megélhetésért.¹² A Parkside Coalition tagjai azonban kiemelkednek ebből a háttérből: többségük fehér bőrű, anyanyelvük az angol, és saját otthonaik vannak. Az Oceanside Neighbors ugyanezt a mintát követi: a környék gazdaságilag, fajilag és etnikailag sokszínű, a szervezet vezetőségét mégis fehér lakástulajdonosok alkotják.

A Parkside által meghirdetett találkozót angol nyelven, fordítás nélkül tartották, ami a szervezet rendezvényeire jellemző. Ebben az esetben azonban ez a tény különösen pikáns volt, mivel a találkozó a környék állami iskoláiról szólt, ahol a diákok túlnyomó többsége spanyolul beszél (US Census Bureau 2013), és sok szülő alig beszél angolul. Ilyen alkalmakkor gyakran felmerült a fordítás kérdése. Egy másik találkozón az egyik résztvevő a nyelvi akadályokat azzal hozta előtérbe, hogy spanyolul nyilatkozott - amit nyugodtan megtehetett volna.

---

¹² A providence-i városrészek demográfiai adataira vonatkozó interaktív adatok és elemzések a Prov-Plan weboldalán találhatóak: <http://provplan.org/data-and-information/people-and-housing>.

Feltételezzük, hogy nem mindenki érti meg - ezt követi egy angol nyelvű érvelés, miszerint sok szülő ki van zárva a fontos megbeszélésekből a fordítás hiánya miatt. A teremben egyetértően csóválták a fejüket, de azonnali lépések nem történtek, és a beszélgetés más témákra terelődött. Egy Parkside-tag elmondta, hogy amikor a közösségi csoportok fordítást biztosítanak a találkozókra, a latin-amerikai családok általában aktívan részt vesznek a megbeszéléseken.

Egy másik találkozón Darnell észrevette, hogy a vita arra összpontosított, hogy mi lenne a legjobb "minden gyerek számára", nem pedig a gyerekek bizonyos faji csoportjaira, akik nagyobb valószínűséggel küzdenek. Megszakította a moderátort, és azt kérdezte, hogy mit tesznek a *fekete* gyerekekért, akik a városban a lemorzsolódók nagy részét teszik ki, és megjegyezte, hogy a színes bőrűek ezen az estén gyengén voltak képviselve a teremben. Valóban, a több mint húsz résztvevő közül Darnell, egy idősebb férfi és az iskolai tisztviselő volt az egyetlen fekete ember a teremben. Az iskolai tisztviselő azt válaszolta, hogy a körzet tisztában van a problémával, és azon dolgoznak, hogy a Providence-i oktatás *minden gyerek* számára jó legyen. Darnell azt válaszolta, hogy belefáradt abba, hogy az "összes gyerek" kerül a középpontba, mert a fekete fiatalokkal kapcsolatos kérdések mindig háttérbe szorulnak. A beszélgetés továbbhaladt, és senki sem tért vissza Darnell álláspontjára.

A fordítás, a részvétel és az egyenlőtlenségről való beszéd elkerülése mind része egy nagyobb küzdelemnek: a befogadásnak. Elvileg a sokféleséget értékelték (sőt, a Parkside irodájának egyik belső falára a szervezet egyik alapelveként a "sokféleség és a környezet megbecsülése" volt felfestve). És gyanítjuk, hogy a Parkside Koalíció és az Oceanside Neighbors legtöbb tagja azt mondaná, hogy támogatja a multikulturalizmust a szomszédságában. Egy Parkside-tag azt mondta nekünk, hogy jó lenne "több bérlőt és más sokszínű embereket bevonni", és a találkozókra több hozzászólás is jelezte, hogy az emberek megpróbálnak egy befogadóbb környezetet kialakítani. Ugyanakkor a terepmunkánk során több momentum is rávilágított a következőkre

A Parkside Coalition exkluzivitása: a halloweeni csokit vagy csemegét térkép a gyerekeket azon családok otthonaiba irányította, akik visszajeleztek az egyesületnek; a bevándorló családok a fesztivál területében időztek ahelyett, hogy csatlakoztak volna a mókához; és a bűnmegfigyelő megbeszéléseken friss információkkal szolgáltak arról, hogy hol lógnak a "fiatal spanyol srácok". Annak ellenére, hogy folyamatosan a "jó szomszédok megtalálásáról" beszéltek, a csoport gyakorlata csak egyfajta jó szomszédot vonzott. A "multikulturalizmus" iránti kinyilvánított elkötelezettség és a kizárólagosságot elősegítő gyakorlatok közötti ellentmondások részben a szolidaritásra összpontosító képzelet eredménye. A világ ilyen módon való szemlélése felnagyíthatja az egyes szomszédok közötti hasonlóságokat, és lekicsinyelheti a kiváltságok közötti különbségeket, amelyek elválasztják őket a közösség többi tagjától. Feltételezhető, hogy mindenki része lehet a "mi"-nek, anélkül, hogy különösebb figyelmet fordítanánk arra, hogy ki és miért hiányzik. A szolidaritásra összpontosító egyének és csoportok olyan módon képzelhetik el közösségüket, amely nem felel meg a demográfiai valóságnak, és cselekedeteik megerősíthetik a meglévő megosztottságot azáltal, hogy a kevésbé látható csoportokat kizárják. *A*

problémamegoldás korlátai

Miközben Providence-ben a költségvetési válság egyre mélyült, és azzal fenyegetett, hogy az iskolabezárásokon túl az egész várost elborítja, az Engage alapítói levelet tettek közzé a helyi újságban.

A "Felhívás a cselekvésre" címmel a szerzők azzal kezdik, hogy arra hívják fel az olvasókat, hogy gondolkodjanak el azon, mi is történik *valójában*, amikor a városi tisztviselők zárt ajtóik mögött tárgyalnak a szakszervezetekkel, és azt állítják, hogy a szavazók jelenléte nélkül "az adódollárokat elajándékozzák". Ezután a kormányzati döntéshozatal alternatív megközelítését vázolják fel:

Képzeld el, ha a városvezetés a közösségi problémákra és kihívásokra a leginkább érintett polgároktól kérne megoldásokat. Mi lenne, ha a választott tisztségviselők rendszeresen kerekasztal-beszélgetéseket hívnának össze a városrészi egyesületek és közösségi csoportok vezetőivel, hogy közösen, kreatívan oldják meg a problémákat?

... A mi vízióink egy olyan városról szól, ahol széleskörű a polgári szerepvállalás, ahol Providence lakói a kormányzat ügyfeleiből a kormányzat aktív résztvevőivé és partnereivé váltak.

A levél kiemelte a polgármester "adóügyi őszinteségi körútját", mint e megközelítés jó példáját, és javasolta, hogy a polgárok blogoljanak a városi tanács üléseiről, a város pedig dolgozzon a nyilvános vita érdekesebb formáinak kialakításán.

A nyilvános levélben kifejezett polgári képzelet azt állítja, hogy az átlátható, konfrontációmentes beszélgetések a legtermékenyebb módjai a változásért való munkának, és hogy a technológia megkönnyítheti az ilyen interakciókat. Ez a képzelet azonban hajlamos figyelmen kívül hagyni a mélyen gyökerező struktúrákat és kiváltságokat, valamint az új technológiák korlátozott hatókörét. A szolidaritásépítőkhöz hasonlóan a problémamegoldók is gyakran elismerik az egyenlőtlenség problémáját, és aggodalmukat fejezik ki a kirekesztés miatt, de abban különböznek, hogy miben látják a megoldást. Míg a szolidaritásépítők az összefogás erejében hisznek, addig a problémamegoldók új ötletekben, folyamatokban és technológiákban keresik a választ.

Az egyik polgári innovációs csoport alapítója például elmondta, hogy felismerte, hogy a sokszínűség hiánya "probléma, de semmi olyan, amit egy jó alkalmazással ne lehetne megoldani". Amikor megkérdeztük, hogy egy alkalmazás - bármennyire is nagyszerű - képes lesz-e a lakosság nagy és reprezentatív részét bevonni, Ernie, a másik alapító így válaszolt: "Ha elmegyünk a város szegényebb részeibe, hány ember van a mobiltelefonján? ...mindenkinek van mobiltelefonja, és még ha nincs is digitális kábeltévéjük, fizetik a mobiltelefonszámlát, és fizetnek a korlátlan sms-ért". Megjegyezte, hogy a szegény országokban, Kenyában és Haitin "a mobiltelefon-percek fizetőeszközként szolgálnak", és azt mondta: "Ártalmas, hogy azt gondoljuk, hogy a szegény emberek és a barna emberek nem használhatják a technológiát, vagy nem tudnak részt venni a technológiában... ez nem így van". Amikor arra kértük, hogy ismerje el a "digitális szakadékot", elutasító volt, és azt mondta, hogy csábító azt gondolni, hogy a "gazdag rózsaszín emberek" és a "szegény barna emberek" különböző módon használják a technológiát, de ki kell törnünk ebből a gondolkodásmódból: "Az emberek azt használják, ami számukra

hasznos". Ernie úgy érezte, hogy a technológia széles körben

hozzáférhető, és nehéz problémákat is meg tudott oldani. Megjegyzései azt mutatják, hogy a problémamegoldó képzelet hajlamos figyelmen kívül hagyni vagy alábecsülni azt a gondolatot, hogy az endemikus és nehezen megoldható problémák tétje lehet, és hogy ezek a problémák többet igényelnek, mint egy gyors technológiai megoldás.

Ahogy az egyének és csoportok kifejezik problémamegoldó képzeletüket, gyakran inkább új folyamatok kifejlesztésére törekszenek, mint arra, hogy egy adott eredményre törekedjenek. A folyamatra az eredmény helyett a folyamatra összpontosítva a racionális kommunikációra, az udvarias párbeszédre és a nagyobb átláthatóságra törekszenek. Ez azt a meggyőződést tükrözi, hogy a jobb folyamatok elkerülhetetlenül a problémák megoldásához vezetnek, még az olyan nehezen megoldható problémákhoz is, mint az egyenlőtlenség. Ez az elképzelés azonban magában hordozza a kompromisszumot, mivel a jobb folyamat nem feltétlenül biztosít mindenki számára jobb eredményt. A folyamatok kizárhatnak csoportokat és megerősíthetik a meglévő egyenlőtlenségeket, ha nem határozzák meg kezdetől fogva az egyenlőségi célokat.

Emellett a problémamegoldásra összpontosító aktivisták figyelmen kívül hagyhatják a javasolt megoldások szűk hatókörét. Egy Engage-dokumentum például azt állítja, hogy "a szervezet nem törekszik arra, hogy politikát alkosson - a célunk az, hogy felvegyük a város pulzusát, és megnézzük, melyek azok a problémák, amelyek a felszínre törnek, hogy segítsünk pozitív és produktív párbeszédet összehívni". Mivel azonban az Engage a közösségi médiára és a csoport vezetőinek közösségi hálózataira támaszkodik a polgárok szempontjainak felmérésében, az általa "felszínre törő" problémákat gyakran maguknak a vezetőknek a szenvedélyeit és projektjeit tükrözik - például a bürokrácia csökkentését, a bérbeadók adójának csökkentését és a szakszervezeti tagoknak járó juttatások mérséklését. Ezek csak a városnak a szervezet vezetőinek szakmai és társadalmi körei által meghatározott aggályai. Más csoportok és aktivisták rámutathatnak olyan problémákra, mint a rendőri erőszak, az éhezési arányok, az élelmezési sivatagok és a kudarcos iskolák, de az Engage számára ezek a kérdések nem emelkednek a

felszínre. Ez a kihagyás a probléma vakfoltja.

a képzelőerő megoldása: az új folyamatok és innovatív megközelítések hatókörét erősen korlátozni lehet, ami olyan demokráciát eredményezhet, amely csak az emberek egy kis része által és az emberekért van.

A képzelet meghallgatása

Mi vezérli azoknak az embereknek a cselekedeteit, akik úgy döntenek, hogy részt vesznek a politikai rendszerben? Hogyan jutnak el az emberek a változás megértéséhez és a változás eléréséért való munkához? Hogyan határozzák meg és értelmezik az állampolgári elkötelezettségű egyének és csoportok, hogy mit jelent jó állampolgárnak lenni? E kérdések megválaszolása segít megérteni a polgári szerepvállalás különböző formáit, és azt, hogy mindegyikben megvan a társadalmi és politikai változások létrehozásának lehetősége.

Ebben a tanulmányban a több providence-i iskola bezárása körüli ellentmondásos nyilvános vita ablakot nyitott az amerikaiak radikálisan eltérő elképzeléseire arról, hogy mit jelenthet egy jobb társadalmi és politikai jövő. Az elkötelezett polgárok közös vágya, hogy javítsák városaikat és demokráciáikat. Egységük azonban gyakran itt véget is ér, mivel elképzeléseik eltérnek a jobb jövő meghatározása és a megvalósítás módjának kitalálása körül. Providence-ben mindenki támogatta a "nyilvánosság részvételét", de hogy mit értettek "részvétel" alatt, az drámaian különbözött.

E közös cél köré szerveződő tevékenységeik között olyan különböző események szerepelnek, mint például az államházhoz való vonulás, egy szomszédsági Halloween-parti megrendezése és egy kerekasztal-beszélgetés szervezése üzletemberek számára, hogy a polgármesterrel vitassák meg a várostervezést, hogy csak néhányat említsünk.

A polgári képzelet az az elképzelés és megértés, kognitív útiterv és vezérlő meggyőződés, amelyet a polgárok a társadalmi világ problémáinak diagnosztizálására és a megoldási módok meghatározására használnak. Tanúi voltunk olyan elképzeléseknek, amelyek az egyenlőtlenségek elleni küzdelem, a polgárok szolidaritásának erősítése és a közösség által

irányított megoldások létrehozása köré csoportosultak. Az elképzelések képlékenyek, időben és kontextusonként változnak, és szavakban és tettekben egyaránt kifejeződnek. Egyszerre formálják őket a társadalmi helyszínek, valamint a tanulás folyamatos, aktív folyamatai,

reflexió és értékelés az emberek személyes tapasztalataiban. A képzeletet a kollektív élet táplálja - az emberek *együtt* képzelik el, és olyan szervezeteket hoznak létre, amelyek a kollektív képzelet e folyamatát tükrözik. A kollektív képzelet viszont formálja az őket létrehozó egyének meggyőződését.

Az általunk látott elképzelések mindegyike alkalmas arra, hogy az embereket a pozitív társadalmi változásokért, a demokrácia elmélyítéséért és az egyenlőtlenségek elleni küzdelemben irányítsa. Az emberek cselekedeteit azonban a polgári képzelet egyszerre *teszi lehetővé és korlátozza*. Az, ahogyan képzeletüket kifejezik - az aktivizmus taktikái, szokásai és stílusai a gyakorlatban - olyan kompromisszumokat és vakfoltokat rejtnek magukban, amelyek korlátozhatják vonzerejüket vagy hatékonyságukat, vagy elferdíthetik szándékaikat. Az általunk vizsgált aktivisták közül senkinek sem célja az egyenlőtlenségek újbóli megerősítése, a társadalmi megosztottság megerősítése vagy a fontos kérdések marginalizálása, de megmutatjuk, hogy egyes cselekedeteik hogyan tehetik ezt.

Ahogy Hannah Arendt politikai filozófus fogalmazott, "nehéz a képzeletet arra nevelni, hogy látogatóba menjen" - hogy más helyébe képzeljük magunkat (1978). Kihívás a saját aktivizmusunkat egy másik képzeletének lencséjén keresztül látni. Ha azonban az emberek időt töltenek alternatív nézőpontokkal, ha összehasonlítják az elképzeléseiket, ha elemzik, hogyan térnek el a képzeleteink egymástól, akkor elkezdhetnek reflektívebben viszonyulni saját képzeletükhöz, valamint az azt kifejező szavakhoz és tettekhez. A látogatás eme aktusán keresztül a polgárok elkezdhetik meglátni a kompromisszumokat annak, amik, és mérlegelhetik az előnyöket és a kihívásokat azzal kapcsolatban, hogy hogyan közelítjük meg a változásért folytatott munkát.

Hivatkozások

- Alexander, Jeffrey. 2006. *A civil szféra*. New York: Oxford University Press. Amerikai közösségi felmérés. 2011. "2006-2010 Amerikai Közösségi Felmérés 5 éves Becslések: Szegénységi helyzet az elmúlt 12 hónapban." Hozzáférés: 2012. február 2. <http://factfinder2.census.gov>.
- Appadurai, Arjun. 2004. "A törekvés képessége: A kultúra és az elismerés feltételei". In *Kultúra és közszereplés*, szerkesztette Vijayendra Rao és Michael Walton, 59-84. Palo Alto, CA: Stanford University Press.
- Arendt, Hannah. 1978. *Az elme élete*. Szerkesztette Mary McCarthy. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Auyero, Javier. 2006. "Bevezető jegyzet a 'Politika a mikroszkóp alatt: Special Issue on Political Ethnography I'". *Qualitative Sociology* 29 (3): 257-59.
- Auyero, Javier és Debora Swistun. 2008. "A toxikus bizonytalanság társadalmi termelése". *American Sociological Review* 73 (3): 357-79.
- Baiocchi, Gianpaolo és Brian Connor. 2008. "Az etnikum a poliszban: A politikai etnográfia a szociológiában." *Szociológiai iránytű* 1 (3): 139-55.
- Bellah, Robert, Richard Madsen, William Sullivan, Ann Swidler és Steven Tipton. 2008 [1985, 1996]. *A szív szokásai: Individualizmus és elkötelezettség az amerikai életben*. Berkeley: University of California Press.
- Bennett, Elizabeth A., Alissa Corder, Peter Taylor Klein és Gianpaolo Baiocchi, "Disavowing Politics: Civic Engagement in an Era of Political Skepticism" *American Journal of Sociology* (2013. november).
- Callon, Michel. 1986. "A fordításszociológia néhány eleme: A fésűkagylók domesztikációja és a St Brieuc-öböl halászléi." In: *Hatalom, cselekvés és hit: A tudás új szociológiája*, szerkesztette John Law, 196-233, London: Routledge & Kegan Paul.
- Dewey, John. 1954. *A nyilvánosság és problémái*. Denver: Swallow.
- Durkheim, Émile. 1964. *A munkamegosztás a társadalomban*. New York: Free Press of Glencoe. Du Bois, W.E.B. 1999 [1903]. *The Souls of Black Folk*. Szerkesztette: Henry Louis Gates Jr. és Terri Hume Oliver. New York: Norton and Co.
- Eliasoph, Nina és Paul Lichterman. 2003. "Kultúra interakcióban". *American Journal of Sociology* 108 (4): 735-794.
- Etzioni, Amitai. 1996. *Az új aranyszabály: Közösség és erkölcs a demokratikus társadalomban*. New York: Basic Books.
- Rendben, Gary. 2010. "A helyi szociológiája: Cselekvés és nyilvánossága." *Szociológiai elmélet* 28 (4): 355-76.
- Foucault, Michel, Paul Rabinow és James D. Faubion. 1997. *Michel Foucault alapvető művei, 1954-1984*. New York: New Press.
- Friedman, Michael. 1998. "A tudományos tudás szociológiájáról és annak filozófiai menetrendjéről". *Studies in the History and Philosophy of Science* 29: 239-271.
- Gramsci, Antonio. 1971. *Válogatás Antonio Gramsci börtönfüzeteiből*. Fordította és szerkesztette Quintin Hoare és Geoffrey Nowell-Smith. New York: International Publishers.
- Habermas, Jürgen. 1989 [1962]. *A nyilvánosság strukturális átalakulása: A polgári társadalom egyik kategóriájának vizsgálata*. Cambridge: Polity Press.

- Hirsch, Jennifer, Holly Wardlow, Daniel Smith, Harriet Phinney, Shanti Parikh és Constance Nathanson. 2009. *A titok: Szerelem, házasság és HIV*. Nashville, TN: Vanderbilt University Press.
- Holland, Dorothy, Donald Nonini, Catherine Lutz, Lesley Bartlett, Marla Frederick-McGlathery, Thaddeus Gulbrandsen és Enrique Murillo, Jr. 2007. *Helyi demokrácia ostrom alatt: Activism, Public Interests, and Private Politics*. New York: New York University Press.
- Itzigsohn, Jose. 2009. *Az amerikai törésvonalakkal való találkozás*. New York: Russell Sage Foundation Publications.
- Jerzyk, Matthew. 2009. "A gentifikáció harmadik útja: A lakáspolitikai és a Gentrifikáció elemzése Providence-ben". *Harvard Law and Policy Review* 3: 413-29.
- Joas, Hans. 1996. *A cselekvés kreativitása*. Fordította Jeremy Gaines és Paul Keast. Chicago: University of Chicago Press.
- Marx, Karl, Friedrich Engels és E. J. Hobsbawm. 1998 [1848]. *A kommunista kiáltvány: Modern kiadás*. London: London: Verso.
- May, Reuben Buford és Mary Pattillo-McCoy. 2000. "Do You See What I See? Egy kollaboratív etnográfia vizsgálata". *Qualitative Inquiry* 6 (1): 65-87.
- Mills, C. Wright. 1959. *A szociológiai képzelet*. New York: Oxford University Press.
- Motte, Mark T. és Laurence A. Weil. 2000. "A vasutakról és a rendszerváltásokról: Downtown Megújulás a Rhode Island-i Providence-ben." *Cities* 17 (1): 7-18.
- Peck, Jamie. 2005. "Küzdelem a kreatív osztállyal". *International Journal of Urban and Regional Research* 29 (4): 740-770.
- Perrotta, John A. 1997. "A gépek hatása egy közösségi cselekvési programra: A Rhode Island-i Providence esete". *Polity* 9 (4): 481-502.
- Putnam, Robert. 1993. *Making Democracy Work: Polgári hagyományok a modern Olaszországban*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- . 2000. *Bowling Alone: Az amerikai közösség összeomlása és újjászületése*. New York: Simon & Schuster.
- Rappleye, Charles. 2006. *A gondviselés fiai*. New York: Simon & Schuster.
- Silber, Ilana F. 2003. "A pragmatikus szociológia mint kulturális szociológia: Túl a repertoárelméleten?" *European Journal of Social Theory* 6 (4): 427-449.
- Silver, Hilary. 2009. *Southside: Egy belvárosi negyed bukása és felemelkedése*. Rhode Island Public Broadcasting System. February 14, 2009.
- Sterne, Evelyn S. 2003. *Szavazólapok és Bibliák: Etnikai politika és a katolikus egyház Providence-ben*. Ithaca, New York: Cornell University Press.
- Tarrow, Sidney. 1994. *Hatalom a mozgásban: Társadalmi mozgalmak, kollektív cselekvés és politika*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Thévenot, Laurent. 2001. "A világgal való kapcsolattartást szabályozó pragmatikus rendszerek". In *The Practice Turn in Contemporary Theory*, szerkesztette Theodore Schatzki, Karin Knorr-Cetina és Eike Von Savigny, 56-73. New York: Routledge.
- de Tocqueville, Alexis. 2003 [1840]. *Demokrácia Amerikában: És két esszé Amerikáról*. New York: Penguin Classics.
- Unger, Roberto Mangabeira. 1975. *Tudás és politika*. New York: Free Press.
- US Census Bureau. 2013. "2010-es népszámlálás interaktív népszerűkeresés". Hozzáférés 2013. március 7. <http://www.census.gov/2010census/popmap/>
- . 2011a. "2010-es népszámlálás. Faj és spanyol vagy latin-amerikai származás: 2010. évi népszámlálás összefoglaló fájl 1.". Hozzáférés 2012. február 28.

<http://factfinder2.census.gov>.

- . 2011b. "Népességbecslések: Rhode Island, minden bejegyzett helység, 2000-2009."
Hozzáférés 2012. február 21. <http://www.census.gov/popest/data/cities/totals/2009/SUB-EST2009-4.html>.
- Wittgenstein, Ludwig. 1966. "Előadások az esztétikáról", "Beszélgetések Freudról" és "Előadások a vallásos hitről". In *Ludwig Wittgenstein: Lectures and Conversations on Aesthetics, Psychology, and Religious Belief*, szerkesztette Cyril Barrett. Oxford: Basil Blackwell.
- Zinn, Howard. 2011. *Howard Zinn a történelemről*, második kiadás. New York: Seven Stories Press.